

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-2-25

Druk nr 988

Warszawa, 23 stycznia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów wojskowych.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych

Art. 1. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907) w art. 77:

- 1) w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) w innym sądzie równorzędnym lub niższym, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach – także w sądzie wyższym,”;
- 2) po § 3b dodaje się § 3c i 3d w brzmieniu:
„§ 3c. Delegowania sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie dokonuje się w przypadku uzasadnionych potrzeb tego sądu, w szczególności gdy przemawiają za tym liczba i rodzaj spraw wpływających do sądu, stopień opanowania wpływu spraw oraz średnia wielkość referatu sędziego lub asesora sądowego w relacji do wartości tych parametrów w innych sądach, w tym przy uwzględnieniu liczby obsadzonych stanowisk sędziowskich i asesorskich, długotrwałych nieobecności sędziów i asesorów sądowych oraz planowanych zwolnień stanowisk sędziowskich w sądzie, do którego ma nastąpić delegowanie.
§ 3d. Przy delegowaniu sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie uwzględnia się w szczególności okres pełnienia służby sędziowskiej, w tym na zajmowanym stanowisku sędziowskim, doświadczenie w rozpoznawaniu spraw z określonego zakresu, sprawność postępowania w prowadzonych sprawach oraz ocenę wpływu delegowania na pracę sądu, w którym sędzia ma miejsce służbowe.”;
- 3) w § 4 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:
„Odwołanie z delegowania do innego sądu wymaga uzasadnienia.”;
- 4) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:
„§ 4a. Minister Sprawiedliwości ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej o każdym dokonany przez niego delegowaniu sędziego oraz o każdym odwołaniu albo ustąpieniu z delegowania. W ogłoszeniu wskazuje się przyczyny delegowania albo odwołania.”;
- 5) uchyla się § 7.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2250) w art. 70 w § 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „art. 77 § 2–2b, 3a, 4 i 6–7” zastępuje się wyrazami „art. 77 § 2–2b, 3a, 3c–4a i 6–6b”.

Art. 3. Delegowanie sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pozostaje w mocy.

Art. 4. 1. Sędziemu sądu powszechnego delegowanemu do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie na podstawie art. 77 § 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 oraz sędziemu sądu wojskowego delegowanemu do pełnienia obowiązków sędziowskich w innym sądzie wojskowym lub w sądzie powszechnym na podstawie art. 26 § 1 ustawy zmienianej w art. 2 przysługuje dodatek z tytułu delegowania w wysokości 12,5 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy zmienianej w art. 1, a po upływie sześciu miesięcy delegowania – w wysokości 20 % tej podstawy.

2. Do sędziego delegowanego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis ust. 1 od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Do okresu delegowania, od którego zależy wysokość dodatku z tytułu delegowania, wlicza się okres delegowania przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Przepisy ust. 1 i 2 tracą moc po upływie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa ma na celu wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19.

W wyroku tym Trybunał stwierdził, że: „Artykuł 19 ust. 1 akapit drugi TUE odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego do sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło ono na czas określony, czy na czas nieokreślony.” Jak podkreślono w uzasadnieniu wyroku: „aby uniknąć uznaniowości i ryzyka manipulacji, decyzja dotycząca delegowania sędziego i decyzja o zakończeniu tego delegowania, w szczególności gdy chodzi o delegowanie do sądu wyższej instancji, powinny być podejmowane na podstawie znanych wcześniej kryteriów i być należycie uzasadnione”, jednocześnie zaś: „możliwość odwołania sędziego z delegowania w każdym czasie i bez publicznie znanych motywów mogłaby także wywołać u sędziego delegowanego poczucie, że powinien on spełnić oczekiwania Ministra Sprawiedliwości, co mogłoby w konsekwencji powodować, że w samych sędziach zrodzi się wrażenie, iż są oni »podporządkowani« Ministrowi Sprawiedliwości, w sposób niezgodny z zasadą nieusuwalności sędziów.”.

W konsekwencji powyższego orzeczenia projektodawca podjął decyzję o konieczności wprowadzenia zmian do ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm., zwanej dalej „u.s.p.”) modyfikujących dotychczasowy model tzw. delegacji orzecznich, wprowadzając dodatkowe elementy warunkujące dopuszczalność delegowania (i odwołania z delegowania) oraz towarzyszącą delegowaniu procedurę, a także dokonując zmian w zakresie przyznawania dodatków do wynagrodzenia z tytułu delegowania.

Zmiana brzmienia art. 77 § 1 pkt 1 u.s.p. sprowadza się do wyeliminowania ogólnie określonej w tej normie przesłanki delegowania w postaci konieczności uwzględnienia racjonalnego

wykorzystania kadr sądownictwa, albowiem przewiduje się zastąpienie jej szczegółowymi regulacjami ujętymi w dodawanych do art. 77 u.s.p. przepisach § 3c i 3d.

Istota dodawanej normy art. 77 § 3c u.s.p. sprowadza się do wskazania, w jakich przypadkach delegowanie sędziego do innego sądu jest dopuszczalne. Minister Sprawiedliwości, w miejsce odwołania się do blankietowej normy warunkującej dopuszczalność delegowania racjonalnym wykorzystaniem kadr sądownictwa, będzie zobligowany do dokonania analizy obciążenia pracą sędziów i asesorów sądu (oraz pionu orzeczniczego), do którego miałyby nastąpić delegowanie, na tle innych sądów, w szczególności sąsiadnych sądów równorzędnych, biorąc przy tym pod uwagę uwarunkowania dotyczące ich bieżącego funkcjonowania, jak choćby liczbę wolnych etatów sędziowskich czy asesorskich, długotrwałe nieobecności orzeczników czy planowane przejścia w stan spoczynku, mogące przemawiać za potrzebą tymczasowego, kadrowego wzmocnienia albo też wskazujące na niezasadność delegowania (przykładowo wobec możliwości obsadzenia stanowisk nowymi sędziami albo asesorami w krótkim czasie albo nieodległego w czasie planowanego powrotu sędziów z długotrwałych nieobecności wynikających ze stanu zdrowia lub rodzicielstwa).

Projektowany art. 77 § 3d u.s.p. reguluje kolejny krok w procedurze delegowania orzeczniczego, podejmowany po zdiagnozowaniu potrzeby wzmocnienia danego sądu przez – co do zasady – czasowe przeniesienie do niego sędziego, to jest sposób wyboru osoby albo osób, którym delegowanie może zostać zaproponowane. Czynniki, jakie powinny zostać wzięte pod uwagę, obejmują w szczególności ocenę wpływu delegowania danego sędziego na sąd będący miejscem pełnienia przez niego służby (w szczególności w zakresie relacji sytuacji, jaka powstanie po uszczupleniu zasobu kadrowego tego sądu względem sytuacji w sądzie będącym miejscem delegowania, uzasadniającej skorzystanie z instytucji delegowania), jak i ocenę efektywności pracy oraz dotychczasowego dorobku zawodowego kandydata, co ma szczególne znaczenie w przypadku potrzeby wzmocnienia kadrowego sądu wyższego rzędu aniżeli ten, w którym kandydat do delegowania orzeka.

Uzupełnienie przepisu art. 77 § 4 u.s.p. o normę stanowiącą, że odwołanie z delegowania do innego sądu wymaga uzasadnienia realizuje, w powiązaniu z wcześniej opisanymi zmianami (ale także w powiązaniu ze zmianą polegającą na dodaniu art. 77 § 4a u.s.p.), istotę omówionego wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez zapewnienie wewnętrznej transparentności działań Ministra Sprawiedliwości w zakresie ewentualnego odwołania sędziego delegowanego z delegowania, nakładając na Ministra Sprawiedliwości obowiązek uzasadnienia podjętej decyzji, w szczególności przez odwołanie się, *a contrario*,

albo do przesłanek uzasadniających delegowanie do konkretnego sądu (na przykład ustanie potrzeby wzmocnienia kadrowego danego sądu) albo sędziego z danego sądu (na przykład zmiana warunków w sądzie będącym miejscem służbowym delegowanego sędziego i znaczące pogorszenie się stopnia opanowania spraw w tym sądzie), ewentualnie zaś, w szczególnych przypadkach, przez wykazanie braku efektywności delegowania konkretnego sędziego, o ile okaże się, że jakość jego pracy w nowym miejscu pełnienia służby nie służy zrealizowaniu celów delegowania.

Należy przy tym wskazać, że projektodawca uznaje interwencję legislacyjną w zakresie odnoszącym się do uregulowania zagadnienia odwołania z delegowania do innego sądu za wystarczającą, bez konieczności szczegółowego normowania przesłanek odwołania z delegowania. Projektowana ustawa wykonująca wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19 realizuje postanowienia jego sentencji, odnoszące się do wymogu podania do publicznej wiadomości kryteriów delegowania sędziego oraz wymogu uzasadnienia decyzji o odwołaniu z delegowania. Jak wskazano w uzasadnieniu przywołanego wyroku: „rozpatrywane łącznie okoliczności wskazane w pkt 76–86 niniejszego wyroku, z zastrzeżeniem końcowej oceny, która należy w tym względzie do sądu odsyłającego, mogą prowadzić do wniosku, że Minister Sprawiedliwości, który jest zarazem Prokuratorem Generalnym, dysponuje – na podstawie kryteriów, które nie są publicznie znane – uprawnieniem do delegowania sędziów do sądów wyższej instancji oraz do odwoływania ich z delegowania w każdym czasie i bez obowiązku uzasadniania tej decyzji, co skutkuje tym, że w okresie delegowania sędziowie ci nie są objęci gwarancjami niezawisłości i bezstronności, jakim zwykle powinni podlegać wszyscy sędziowie w państwie prawnym”. Ustanowienie ustawą bardziej jednoznacznych kryteriów delegowania oraz obowiązku uzasadnienia odwołania z delegowania, wraz z podaniem do publicznej wiadomości motywów każdego delegowania i odwołania z delegowania, tworzy stan transparentności postępowań w tym zakresie. Należy przy tym mieć na uwadze, że nie istnieje możliwość kazuistycznego, w szczególności enumeratywnego określenia przesłanek odwołania sędziego z delegowania, albowiem decydujące znaczenie powinny mieć w tym zakresie w szczególności uwarunkowania dotyczące funkcjonowania sądu miejsca służbowego i sądu, do którego sędzia został delegowany, czy też kwestie związane z osobistymi czynnikami dotyczącymi sędziego i jego efektywności w miejscu delegowania, co wymaga każdorazowej oceny *ad casum*. Nie wydaje się zaś zasadne powielanie – na potrzeby regulacji dotyczących odwołania z delegowania – *a contrario*, przesłanek uzasadniających delegowanie, przy

jednoczesnym zobowiązaniu Ministra Sprawiedliwości do wyjaśnienia przyczyn podjętej decyzji tak w uzasadnieniu odwołania z delegowania, jak i w węższym zakresie w ogłaszanej publicznie informacji o zasadniczych przyczynach zakończenia delegacji. Szczegółowe określenie przesłanek odwołania z delegowania jest ponadto zbędne, zważywszy że projektodawca nie przewiduje sądowej kontroli decyzji o odwołaniu z delegowania. Odwołanie z delegowania nie powoduje zmiany miejsca służbowego sędziego, a jedynie jego powrót do wykonywania obowiązków w miejscu służbowym z miejsca delegowania, co od samego początku delegowania powinno stanowić oczywistą perspektywę dla sędziego delegowanego, przy uwzględnieniu celu i charakteru delegowania, instytucji nakierowanej na czasowe wsparcie orzecznicze danego sądu. Delegowanie nie jest formą awansu, dowartościowania sędziego czy elementem rozwoju jego kariery, lecz realizacją potrzeby wymiaru sprawiedliwości zaspokajaną z udziałem sędziego, który wyraża zgodę na podjęcie się obowiązków orzeczniczych w innym sądzie w zamian za dodatkowe świadczenie w postaci dodatku, ze świadomością, że czas trwania delegowania nie jest zależny od jego woli i chęci, a faktycznych potrzeb sądownictwa.

Nowa regulacja zaproponowana w art. 77 § 4a u.s.p. gwarantuje, obok wewnętrznej (między organem dokonującym delegowania i z niego odwołującym a danym sędzią), także zewnętrzną, udostępnianą *erga omnes* informację o delegowaniu i jego zakończeniu, i – o ile nastąpiło wskutek odwołania – o przyczynach wydanej decyzji. Zapewni to powszechną dostępność wiadomości o wszelkich przesunięciach kadrowych w wymiarze sprawiedliwości wraz z motywami podejmowanych przez Ministra Sprawiedliwości decyzji w tym zakresie, gwarantując tym samym transparentność procesów związanych z delegowaniami. Dodatkowo zaś jawność i poddanie publicznemu osądowi wykonywania przez Ministra Sprawiedliwości uprawnień w zakresie delegowania sędziów do wykonywania czynności orzeczniczych w innych sądach powinno przyczynić się do prowadzenia racjonalnej i przekonującej polityki kadrowej.

Projektodawca postanowił uchylić art. 77 § 7 u.s.p. stanowiący, że sędziemu delegowanemu wyłącznie do sądu równorzędnego przysługiwał dodatek funkcyjny wizytatora sądu okręgowego na rzecz zapewnienia – w przepisie epizodycznym art. 4 – dodatku z tytułu delegowania określonego jako procent podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego na rzecz każdego delegowanego (do innego sądu) sędziego.

W pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że projektodawca nie rezygnuje w sposób systemowy z dodatkowego gratyfikowania sędziów delegowanych do innego sądu, a zatem wyrażających

zgodę na podjęcie, w interesie wymiaru sprawiedliwości, służby w innym niż dotychczasowe miejscu. Zaprojektowana w tym zakresie zmiana jest nakierowana na unormowanie dodatków z tytułu delegowania w przepisie epizodycznym mającym obowiązywać przez dwa lata, to jest do czasu, gdy – zgodnie z założeniem projektodawcy – zostaną opracowane i wejdą w życie nowe, kompleksowe regulacje dotyczące funkcjonowania sądownictwa powszechnego, które obejmą zakresem swojego normowania także zagadnienia związane z delegowaniem orzecznictwem i wynagrodzeniem za nie. Regulacja epizodyczna jest przy tym niezbędna o tyle, że gwarantuje dotychczas delegowanym sędziom, jak również sędziom, którzy zostaną delegowani po jej wejściu w życie (co jest szczególnie istotne zważywszy na fakt wadliwie obsadzonej – na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2018 r. poz. 3 – Krajowej Rady Sądownictwa, co uniemożliwia inicjowanie postępowań konkursowych na wolne stanowiska sędziowskie i tym samym aktualizuje zasadność realizacji polityki kadrowej w wymiarze sprawiedliwości z wykorzystaniem instytucji delegowania), stosowne, dodatkowe świadczenia, jednocześnie zaś nie wprowadza ich, w zaproponowanym kształcie, jako stałego instrumentu kształtowania wynagrodzeń sędziowskich, trudnego do petryfikacji w aktualnej sytuacji budżetowej.

Odnosząc się do kształtu projektowanej regulacji dotyczącej dodatków z tytułu delegowania do innego sądu należy wskazać, że delegowanie orzecznictwem, rozumiane jako forma wsparcia jednostki organizacyjnej sądownictwa borykającej się z problemami kadrowymi, powinno w każdym przypadku wiązać się z dodatkową gratyfikacją dla sędziego, który zdecyduje się opuścić dotychczasowe miejsce pełnienia służby na rzecz, co do zasady, czasowego wykonywania obowiązków służbowych w innym miejscu. Sam fakt delegowania do sądu wyższego rzędu nie może być traktowany jako substytut awansu zawodowego czy wstęp do ewentualnego ubiegania się o stanowisko sędziowskie w takim sądzie, a zatem nie powinien odbywać się bez zapewnienia dodatkowego świadczenia, podobnie jak delegowanie do sądu niższego rzędu nie może być postrzegane jako swojego rodzaju degradacja do rozpoznawania prostszych spraw, niewymagająca rekompensaty za zgodę na pracę w innej jednostce. Dodatek z tytułu delegowania powinien stanowić w każdym przypadku potrzeby delegowania orzecznictwem mechanizm zachęcający sędziów do delegowania, stanowiąc rekompensatę za zmianę miejsca i warunków pracy. Należy przy tym mieć na względzie, że każde delegowanie wymaga zgody sędziego.

Projektodawca przewiduje odejście od formuły dodatku definiowanego jako dodatek funkcyjny, albowiem wykonywanie obowiązków orzeczniczych w miejscu delegowania nie jest pełnieniem żadnej funkcji, a wiąże się jedynie ze zmianą sądu miejsca pełnienia służby. Ponadto planuje się odejście od odesłania w zakresie sposobu kształtowania tego dodatku do dodatku przewidzianego dla sędziego wizytatora sądu okręgowego, określonego w załączniku rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 marca 2018 r. w sprawie funkcji oraz sposobu ustalania dodatków funkcyjnych przysługujących sędziom (Dz. U. z 2021 r. poz. 632, z późn. zm.) na poziomie 0,25–0,5 podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, albowiem nie istnieje żaden funkcjonalny związek między wykonywaniem obowiązków wizytatora a delegowaniem orzecznictwem. Wydaje się, że dotychczasowe rozwiązanie w powyższym zakresie było wyłącznie konsekwencją decyzji o potrzebie uregulowania stosownego dodatku z odwołaniem się do już istniejących regulacji, przy czym dodatek przysługujący wizytatorowi sądu okręgowego uznano za najbardziej adekwatny także dla delegowanych sędziów.

W miejsce dotychczasowego rozwiązania proponuje się zatem dodatek z tytułu delegowania (jego nazwa odpowiada zatem aktywności, z której wykonywaniem się wiąże), którego wysokość będzie określona w sposób niedający Ministrowi Sprawiedliwości możliwości indywidualizowania (co wzmacnia pozycję delegowanego sędziego o tyle, że gwarantuje mu określoną wysokość dodatku bez możliwości jej obniżania czy podwyższania w toku delegowania) w wysokości 12,5 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, a po upływie sześciu miesięcy delegowania – w wysokości 20 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, bez względu na to, do jakiego rzędu sądu następuje delegowanie. Dodatek ten unormowano jako przysługujący także sędziom sądów wojskowych z uwagi na fakt, że uchylany art. 77 § 7 u.s.p. znajduje zastosowanie, w drodze odesłania z art. 70 § 1 u.s.w., także do sędziów tych sądów, a zatem istnieje potrzeba zagwarantowania – w ramach regulacji przejściowej – dodatków z tytułu delegowania także dla nich.

Należy przy tym wskazać, że projektodawca dostrzega, że zmiana wysokości dodatku spowoduje, że sędziom dotychczas delegowanym do sądów równorzędnych będzie przysługiwać świadczenie niższe aniżeli w obowiązującym stanie prawnym (maksymalnie 20 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, podczas gdy obecnie najniższa możliwa kwota dodatku z tego tytułu to 25 %, zaś najwyższa to 50 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego). Sytuacja taka dotyczy jednak wyłącznie 8 sędziów. Projektowane rozwiązanie zapewnia zaś – przy uwzględnieniu możliwości

budżetowych – równe traktowanie wszystkich sędziów bez względu na rodzaj sądu, do którego są delegowani, jak i bez względu na datę delegowania (czy nastąpiło to przed wejściem w życie projektowanej ustawy czy też nastąpi już po jej wejściu w życie). Nie bez znaczenia pozostaje przy tym okoliczność, że delegowanie orzecznicze do innego sądu, realizowane za zgodą sędziego, może zakończyć się ustąpieniem sędziego z delegowania bez zachowania okresu uprzedzenia, tym samym w skrajnym przypadku braku akceptacji delegowanego sędziego dla zmiany wysokości dodatku z tytułu delegowania może on, jeszcze w okresie *vacatio legis* ustawy, ustąpić z delegowania i nie być zobligowanym do wykonywania czynności orzeczniczych w sądzie innym niż sąd miejsca służbowego, w zamian za zmniejszony dodatek.

Zmiana projektowana w art. 2, dotycząca ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2250) polega na dostosowaniu odesłania do odpowiedniego stosowania przepisów u.s.p. przez objęcie nim także nowych regulacji dotyczących przesłanek delegowania, obowiązku uzasadnienia odwołania z delegowania oraz publikowania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji o każdym delegowaniu sędziego oraz o odwołaniu albo ustąpieniu z delegowania.

Przepis przejściowy zaprojektowany w art. 3 usuwa wszelkie wątpliwości co do tego, że objęta nowelizacją zmiana u.s.p. pozostaje bez wpływu na skuteczność dotychczasowych delegacji, które rozpoczęły się przed dniem wejścia w życie ustawy (tym niemniej do ich zakończenia przez odwołanie z delegacji znajdują zastosowanie przepisy w proponowanym brzmieniu), zaś przepis przejściowy art. 4 ust. 2 przewiduje, że dodatek z tytułu delegowania normowany art. 4 ust. 1 zastąpi dotychczasowy dodatek funkcyjny także w odniesieniu do tych sędziów, których delegowanie nastąpiło przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy (co – w przypadku sędziów delegowanych do sądu równorzędnego – skutkuje obniżeniem przysługującego z tytułu delegowania dodatkowego świadczenia, zaś w pozostałych przypadkach skutkuje nabyciem prawa do takiego świadczenia, nieprzewidzianego w dotychczasowych przepisach), a do okresu delegowania, od którego zależy wysokość dodatku z tytułu delegowania ustalonego projektowaną ustawą, wlicza się okres delegowania przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

W projekcie przewidziano, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy został zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie

stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Projekt nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowana ustawa zawiera regulacje zapewniające wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie będzie miał negatywnego wpływu na rynek pracy oraz na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Arkadiusz Myrcha, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Marcin Gubała, Dyrektor Departamentu Legislacyjnego tel. (22) 52 12 764, e- mail: sekretariat.dl@ms.gov.pl	Data sporządzenia 13.12.2024 r. Źródło Nr w Wykazie prac RM UC35
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19 stwierdzono, że: „*Artykuł 19 ust. 1 akapit drugi TUE odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego do sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło ono na czas określony, czy na czas nieokreślony.*”.

W uzasadnieniu wyroku wskazano, że: „*aby uniknąć uznaniowości i ryzyka manipulacji, decyzja dotycząca delegowania sędziego i decyzja o zakończeniu tego delegowania, w szczególności gdy chodzi o delegowanie do sądu wyższej instancji, powinny być podejmowane na podstawie znanych wcześniej kryteriów i być należycie uzasadnione*”, jednocześnie „*możliwość odwołania sędziego z delegowania w każdym czasie i bez publicznie znanych motywów mogłaby także wywołać u sędziego delegowanego poczucie, że powinien on spełnić oczekiwania Ministra Sprawiedliwości, co mogłoby w konsekwencji powodować, że w samych sędziach zrodzi się wrażenie, iż są oni »podporządkowani« Ministrowi Sprawiedliwości, w sposób niezgodny z zasadą nieusuwalności sędziów.*”.

Mając na celu wykonanie tego wyroku, konieczne jest wprowadzenie zmian w zakresie procedury związanej z delegowaniem.

Ponadto proponuje się również zmianę zasad przyznawania dodatków do wynagrodzenia z tytułu delegowania do innego sądu. Zaprojektowane zmiany są nakierowane na unormowanie dodatków z tytułu delegowania w przepisie epizodycznym mającym obowiązywać przez dwa lata, to jest do czasu, gdy – zgodnie z założeniem projektodawcy – zostaną opracowane i wejdą w życie nowe, kompleksowe regulacje dotyczące funkcjonowania sądownictwa powszechnego, które obejmą zakresem swojego normowania także zagadnienia związane z delegowaniem orzecznictwem i wynagrodzeniem za nie.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Nowelizacja ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm., zwanej dalej „u.s.p.”) modyfikuje dotychczasowy model tzw. delegacji orzecznictwowych, wprowadzając dodatkowe elementy warunkujące dopuszczalność delegowania (i odwołania z delegowania) oraz towarzyszącą delegowaniu procedurę, a także na nowo określa zasady przyznawania dodatków do wynagrodzenia z tytułu delegowania.

Delegacje orzecznictwowe

Delegowanie sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie będzie następowało w przypadku uzasadnionych potrzeb tego sądu, w szczególności, gdy przemawiają za tym:

- liczba i rodzaj spraw wpływających do sądu,
- stopień opanowania wpływu spraw oraz
- średnia wielkość referatu sędziego lub asesora sądowego w relacji do wartości tych parametrów w innych sądach, w tym przy uwzględnieniu liczby obsadzonych stanowisk sędziowskich i asesorskich, długotrwałych nieobecności sędziów i asesorów sądowych oraz planowanych zwolnień stanowisk sędziowskich w sądzie, do którego ma nastąpić delegowanie.

Istota nowelizacji sprowadza się do wskazania, w jakich przypadkach delegowanie sędziego do innego sądu jest dopuszczalne. Minister Sprawiedliwości będzie zobligowany do dokonania analizy obciążenia pracą sędziów i asesorów sądu (oraz pionu orzecznictwowych), do którego miałyby nastąpić delegowanie, na tle innych sądów, w szczególności sąsiadnych sądów równorzędnych, biorąc przy tym pod uwagę uwarunkowania dotyczące ich bieżącego funkcjonowania, jak choćby liczbę wolnych etatów sędziowskich czy asesorskich, długotrwałe nieobecności orzeczników czy planowane przejścia

w stan spoczynku, mogące przemawiać za potrzebą tymczasowego, kadrowego wzmocnienia albo też wskazujące na niezasadność delegowania.

Projektowany art. 77 § 3d u.s.p. reguluje kolejny krok w procedurze delegowania orzeczniczego, podejmowany po zdiagnozowaniu potrzeby wzmocnienia danego sądu przez, co do zasady, czasowe przeniesienie do niego sędziego, to jest sposób wyboru osoby albo osób, którym delegowanie może zostać zaproponowane. Czynniki, jakie powinny zostać wzięte pod uwagę, obejmują przede wszystkim:

- ocenę wpływu delegowania danego sędziego na sąd będący miejscem pełnienia przez niego służby oraz
- ocenę efektywności pracy oraz dotychczasowego dorobku zawodowego kandydata, co ma szczególne znaczenie w przypadku potrzeby wzmocnienia kadrowego sądu wyższego rzędu aniżeli ten, w którym kandydat do delegowania orzeka.

Uzupełnienie przepisu art. 77 § 4 u.s.p. o normę stanowiącą, że **odwołanie z delegowania do innego sądu wymaga uzasadnienia** realizuje, w powiązaniu z wcześniej opisanymi zmianami, istotę omówionego wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez zapewnienie wewnętrznej transparentności działań Ministra Sprawiedliwości w zakresie ewentualnego odwołania sędziego delegowanego z delegowania, nakładając na Ministra Sprawiedliwości obowiązek uzasadnienia podjętej decyzji.

Proponuje się również, że informacja o każdym dokonanym przez niego delegowaniu sędziego oraz o każdym odwołaniu albo ustąpieniu z delegowania będzie ogłaszana w Biuletynie Informacji Publicznej. W ogłoszeniu będą wskazane przyczyny delegowania albo odwołania.

Regulacja ta zapewni, że **informacja o delegowaniu i jego zakończeniu będzie ogólnodostępna**. Rozszerzenie brzmienia przepisu zapewni powszechną dostępność wiadomości o wszelkich przesunięciach kadrowych w wymiarze sprawiedliwości wraz z motywami podejmowanych przez Ministra Sprawiedliwości decyzji w tym zakresie, gwarantując tym samym transparentność procesów związanych z delegowaniami.

Ustanowienie ustawą bardziej jednoznacznych kryteriów delegowania oraz obowiązku uzasadnienia odwołania z delegowania, wraz z podaniem do publicznej wiadomości motywów każdego delegowania i odwołania z delegowania, tworzy stan transparentności postępowania w tym zakresie.

Dodatki z tytułu delegowania

Delegowanie orzecznicze, jako forma wsparcia jednostki organizacyjnej sądownictwa, w której wystąpiły problemy kadrowe, powinno być związane z dodatkową gratyfikacją dla sędziego, który zdecyduje się opuścić dotychczasowe miejsce pełnienia służby na rzecz, co do zasady, czasowego wykonywania obowiązków służbowych w innym miejscu.

Dodatek z tytułu delegowania powinien stanowić mechanizm zachęcający sędziów do delegowania, stanowiąc rekompensatę za zmianę miejsca i warunków pracy. Projektuje się zatem odejście od formuły dodatku definiowanego jako dodatek funkcyjny, albowiem wykonywanie obowiązków orzecznich w miejscu delegowania nie jest pełnieniem funkcji, a wiąże się jedynie ze zmianą sądu – miejsca pełnienia służby.

Planuje się zatem odejście od odesłania w zakresie sposobu kształtowania tego dodatku do dodatku przewidzianego dla sędziego wizytatora sądu okręgowego, określonego w załączniku rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 marca 2018 r. w sprawie funkcji oraz sposobu ustalania dodatków funkcyjnych przysługujących sędziom (Dz. U. z 2021 r. poz. 632) na poziomie 0,25–0,5 podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, albowiem nie istnieje żaden funkcjonalny związek między wykonywaniem obowiązków wizytatora a delegowaniem orzeczniczym. Wydaje się, że dotychczasowe rozwiązanie w powyższym zakresie było wyłącznie konsekwencją decyzji o potrzebie uregulowania stosownego dodatku z odwołaniem się do już istniejących regulacji, przy czym dodatek przysługujący wizytatorowi sądu okręgowego uznano za najbardziej adekwatny także dla delegowanych sędziów.

W wyniku powyższego oraz mając na uwadze założenia projektodawcy w zakresie nowych, kompleksowych regulacji dotyczących funkcjonowania sądownictwa powszechnego, które obejmą swoim zakresem także zagadnienia związane z delegowaniem orzeczniczym i wynagrodzeniem za nie, proponuje się – w przepisie epizodycznym mającym obowiązywać przez dwa lata (tj. do czasu opracowania i wprowadzenia ww. regulacji) – unormowanie kwestii dodatków z tytułu delegowania. Mianowicie **sędziemu delegowanemu do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie będzie przysługiwał dodatek z tytułu delegowania** (jego nazwa odpowiada zatem aktywności, z której wykonywaniem się wiąże), którego wysokość będzie określona w sposób niedający Ministrowi Sprawiedliwości możliwości indywidualizowania (co wzmacnia pozycję delegowanego sędziego o tyle, że gwarantuje mu określoną wysokość dodatku bez możliwości jej obniżania czy podwyższania w toku delegowania) **w wysokości 12,5 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, a po upływie sześciu miesięcy delegowania – w wysokości 20 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, bez względu na to, do jakiego rzędu sądu następuje delegowanie.**

Zmiana projektowana w art. 2, dotycząca ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2250) polega na dostosowaniu odesłania do odpowiedniego stosowania przepisów u.s.p. przez objęcie nim także nowych regulacji dotyczących przesłanek delegowania, obowiązku uzasadnienia odwołania z delegowania oraz publikowania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji o każdym delegowaniu sędziego oraz o odwołaniu albo ustąpieniu z delegowania.

Przepis przejściowy zaprojektowany w art. 3 usuwa wątpliwości co do tego, że objęta nowelizacją zmiana u.s.p. pozostaje bez wpływu na skuteczność dotychczasowych delegacji, które rozpoczęły się przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy (tym niemniej do ich zakończenia przez odwołanie z delegacji znajdą zastosowanie przepisy w proponowanym brzmieniu), zaś przepis przejściowy art. 4 ust. 2 przewiduje, że dodatek z tytułu delegowania normowany art. 4 ust. 1 zastąpi dotychczasowy dodatek funkcyjny także w odniesieniu do tych sędziów, których delegowanie nastąpiło przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy (co, w przypadku sędziów delegowanych do sądu równorzędnego, skutkuje obniżeniem przysługującego z tytułu delegowania dodatkowego świadczenia, zaś w pozostałych przypadkach skutkuje nabyciem prawa do takiego świadczenia, nieprzewidzianego w dotychczasowych przepisach), a do okresu delegowania, od którego zależy wysokość dodatku z tytułu delegowania ustalonego projektowaną ustawą, wlicza się okres delegowania przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na szczegółowość projektowanej regulacji odstąpiono od prowadzenia szczegółowych analiz prawno-porównawczych, także mając na względzie, że instytucja delegowań orzeczniczych jest instytucją utrwaloną i niebudzącą co do swojej istoty wątpliwości w krajowym porządku prawnym, zaś wykonywane projektowaną ustawą orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie zawiera odesłań do innych systemów prawnych, jako wzorcowych, w regulowanej materii.

Niemniej jednak, mając na uwadze opracowania Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości z 2021 r. i 2022 r., które dotyczą zagadnienia dotyczącego wymiaru sprawiedliwości i statusu sędziów, poniżej zostały przedstawione informacje dotyczące instytucji delegowania, które zostały zamieszczone w ww. analizach.

W opracowaniu z 2021 r. „Wybrane zagadnienia wymiaru sprawiedliwości i statusu sędziów w Niemczech”¹ zostały opisane warunki przeniesienia i oddelegowania w ramach służby. „*Oddelegowanie sędziego powołanego dożywotnio lub na czas określony w interesie wymiaru sprawiedliwości (§ 31 DRiG) ma miejsce w przypadku, gdy fakty niezwiązane z wykonywaną funkcją sędziego czynią taki środek koniecznym, aby uniknąć poważnego uszczerbku dla wymiaru sprawiedliwości. Przeniesienie może polegać na: przeniesieniu sędziego na inny urząd sędziowski z takim samym ostatecznym uposażeniem zasadniczym, tymczasowym skierowaniu na emeryturę lub wysłaniu na emeryturę. Przeniesienie sędziego może także nastąpić z przyczyn nieleżących po stronie sędziego, a wynikających z potrzeb organizacyjnych. W takim przypadku sędzia może być przeniesiony na inne stanowisko równorzędne. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się obniżenie wynagrodzenia w związku ze zmianami organizacyjnymi. Co do zasady sędzia po przeniesieniu otrzymuje swoje dotychczasowe wynagrodzenie i wszelkie świadczenia pracownicze uprawniające do emerytury oraz kontynuuje ścieżkę kariery w ramach poprzedniego zaszeregowania do grupy wynagrodzeniowej. W przypadku całkowitego braku możliwości powierzenia innego stanowiska sędziowskiego sędzia może zostać przeniesiony w stan spoczynku.*

Sędzia powołany dożywotnio lub na czas określony może być oddelegowany tylko za własną zgodą. Deklaruje się, że oddelegowanie trwa przez określony czas. W ciągu jednego roku obrotowego sędzia bez własnej zgody może zostać oddelegowany do innych sądów tej samej jurysdykcji na maksymalnie trzy miesiące.”

W opracowaniu IWS „Wybrane zagadnienia wymiaru sprawiedliwości i statusu sędziów w Belgii, Francji i Hiszpanii”² z 2022 r. został także scharakteryzowany wymiar sprawiedliwości i status sędziowski w tych państwach.

W kwestii instytucji delegowania we Francji „Artykuł 3–1 ustawy o statusie sądownictwa określa okoliczności zatrudnienia sędziów „umieszczonych”. Są wzywani do tymczasowego zastąpienia sędziów odpowiedniego stopnia w sądach pierwszej instancji i sądzie apelacyjnym, którzy nie mogą wykonywać swoich funkcji z powodu urlopu, choroby, długotrwałej niezdolności do pracy z powodu choroby, macierzyństwa lub adopcji lub z powodu udziału w kursach szkoleniowych lub pobytu na urlopie wypoczynkowym. Mogą ponadto zostać tymczasowo przydzieleni w tych jurysdykcjach w celu wykonywania, na okres nieodnawialny i nieprzekraczający 8 miesięcy, funkcji związanych z wakatem na danym stanowisku odpowiednim do ich grupy zaszeregowania. Mogą, na okres nieodnawialny i nieprzekraczający 8 miesięcy, zostać tymczasowo przydzieleni do sądu pierwszej instancji, jak również do sądu apelacyjnego, w celu wzmocnienia skutecznej jurysdykcji, by zapewnić rozwiązanie postępowania w rozsądnym terminie. Jeżeli zasiadają jako sędziowie i jeżeli nie wyrazili zgody na zmianę delegacji, pozostają na stanowisku do czasu powrotu sędziego, którego zastępują, lub do zakończenia ich tymczasowej delegacji określonej zarządzeniem pierwszego prezesa. Przypisanie sędziów, wynika z zarządzenia pierwszego prezesa sądu apelacyjnego lub postanowienia prokuratora sądu apelacyjnego, w których określa się przyczynę i czas trwania przydziału tymczasowego. Dekret Rady Stanu określa, w razie potrzeby, warunki stosowania tego artykułu. Powyższy przepis obowiązuje od 1 stycznia 2020 r. [...]. Delegowanie sędziowskie orzeka się na równi ze stopniem zaszeregowania i na stopniu obejmującym stopień równy lub, w przypadku jego braku dostępności, bezpośrednio wyższy niż stopień, który dana osoba posiadała wcześniej. Delegowanie sędziowskie orzeka się, za zgodą komisji ustanowionej w art. 34 ustawy o statusie sądownictwa, zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości (Strażnika Pieczęci). Każda decyzja komisji niekorzystna dla delegowanego sędziego jest uzasadniana. Komisja określa funkcje, do których może zostać powołana osoba oddelegowana. Dodać także należy, że żaden sędzia nie może zostać przydzielony do gabinetu

¹ https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2022/01/IWS_Kurek-J._-Wybrane-zagadnienia-wymiaru-sprawiedliwosci.pdf

² https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2023/05/IWS_Kolodziejczak-M.E.-Jakubczak-W._Wybrane-zagadnienie-wymiaru-sprawiedliwosci-i-statusu-sedziow-w-Belgii-Francji-i-Hiszpanii.pdf

ministerialnego ani delegowany, jeśli od momentu wstąpienia do sądownictwa nie ma za sobą czterech lat efektywnej służby w sądownictwie.”.

W Hiszpanii instytucja delegowania sędziego jest opisana w ustawie organicznej o władzy sądowniczej. Szczególnie zapisy art. 216 ww. ustawy są istotne, gdyż na ich podstawie funkcjonuje zasada, że „*delegowanie do sądów lub trybunałów może tylko mieć miejsce tylko na określony czas, w przypadku zbiegu szczególnych okoliczności i wcześniejszej zgody zainteresowanego sędziego. Delegowanie jest zatwierdzane przez Naczelną Radę Sądownictwa po wysłuchaniu odpowiedniego Kolegium Rady. Oddelegowanie nie jest możliwe na stanowiska prezesa i prezesa wydziału sądu wyższej instancji ani prezesa Sądu Najwyższego.*”.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Obowiązek ogłaszania w Biuletynie Informacji Publicznej o każdym dokonanym delegowaniu sędziego oraz o każdym odwołaniu albo ustąpieniu z delegowania. W ogłoszeniu wskazuje się przyczyny delegowania albo odwołania. Minister Sprawiedliwości będzie zobligowany do dokonania analizy obciążenia pracą sędziów i asesorów sądu (oraz pionu orzeczniczego), do którego miałyby nastąpić delegowanie, na tle innych sądów, w szczególności sąsiadnych sądów równorzędnych, biorąc przy tym pod uwagę uwarunkowania dotyczące ich bieżącego funkcjonowania, jak choćby liczbę wolnych etatów sędziowskich czy asesorskich, długotrwałe nieobecności orzeczników czy planowane przejścia w stan spoczynku, mogące przemawiać za potrzebą tymczasowego, kadrowego wzmocnienia albo też wskazujące na niezasadność delegowania.
Sędziowie delegowani	Wg stanu na dzień 28 listopada 2024 r. delegowanych między sądami jest 263 sędziów.	Dane z bazy elektronicznej Ministerstwa Sprawiedliwości	Sędziemu delegowanemu do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie będzie przysługiwał dodatek z tytułu delegowania, w wysokości 12,5 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, a po upływie sześciu miesięcy delegowania – w wysokości 20 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego.
Sądy powszechne Sądy wojskowe	319 – sądy rejonowe 47 – sądy okręgowe 11 – sądy apelacyjne 9 – sądy wojskowe (2 – okręgowe, 7 – garnizonowe)	Informacja ogólnodostępna	Delegowanie sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie będzie miało miejsce w przypadku uzasadnionych potrzeb tego sądu, w szczególności, gdy przemawiają za tym liczba i rodzaj spraw wpływających do sądu, stopień opanowania wpływu spraw oraz średnia wielkość referatu sędziego lub asesora sądowego w relacji do wartości tych parametrów w innych sądach, w tym przy uwzględnieniu liczby obsadzonych stanowisk sędziowskich i asesorskich, długotrwałych nieobecności sędziów i asesorów sądowych oraz planowanych zwolnień stanowisk sędziowskich w sądzie, do którego ma nastąpić delegowanie.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Projekt ustawy został poddany konsultacjom i opiniowaniu, w szczególności z udziałem sądów powszechnych i wojskowych, organizacji pozarządowych, w tym zrzeszających sędziów, Krajowej Rady Sądownictwa, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Radców Prawnych, Rzecznika Praw Obywatelskich. Przewidziano siedmiodniowy czas konsultacji, uzasadniony w szczególności potrzebą

nadania przepisom regulującym sposób delegowania sędziów do innych sądów treści zgodnej z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19 i tym samym zapewnienia systemowej transparentności instytucji delegowań orzeczniczych.

Podmioty, które zgłosiły uwagi do projektu w toku konsultacji i opiniowania, wymienia załączona do OSR tabela, zawierająca również treść tych uwag i odniesienie się do nich projektodawcy.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0,68	0,82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,50
budżet państwa	0,20	0,24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,44
JST	0,19	0,23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,42
NFZ	0,29	0,35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,64
Wydatki ogółem	3,24	3,90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7,14
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7,14
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NFZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-2,56	-3,08	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-5,64
budżet państwa	-3,04	-3,66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-6,70
JST	0,19	0,23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,42
NFZ	0,29	0,35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,64
Źródła finansowania	Projektowane rozwiązanie spowoduje skutki finansowe dla części 15 budżetu państwa – Sądy powszechne związane z koniecznością wypłat dodatków z tytułu delegowania większej niż obecnie liczbie sędziów. Wydatki związane z wypłatą projektowanych dodatków zostaną sfinansowane w ramach planów finansowych sądów na rok 2025 i 2026 w części 15 budżetu państwa – Sądy powszechne (dodatkowe środki na ten cel nie zostały zaplanowane w projekcie budżetu państwa na 2025 rok w ww. części). Wydatki w części 29 – Obrona narodowa w dziale 755 Wymiar sprawiedliwości, wynikające z wejścia w życie przepisów ustawy, będą finansowane w ramach limitu wydatków obronnych, o którym mowa w art. 40 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, z późn. zm.).											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Zgodnie z brzmieniem art. 77 § 7 u.s.p., w razie delegowania sędziego do sądu równorzędnego, sędziemu przysługuje dodatek funkcyjny wizytatora sądu okręgowego. Stosownie do zapisów załącznika do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 marca 2018 r. w sprawie funkcji oraz sposobu ustalania dodatków funkcyjnych przysługujących sędziom (Dz. U. z 2021 r. poz. 632, z późn. zm.) dodatek ten wynosi od 0,25 do 0,5 podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. W roku 2024 zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 sierpnia 2023 r. (M.P. poz. 831) – ww. podstawa, czyli kwota przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2023 r., wyniosła 7005,76 zł. W 2024 r. miesięczny dodatek mieści się zatem w przedziale od 1751 zł do 3503 zł. W roku 2025 – zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 sierpnia 2024 r. (M.P. poz. 730) – ww. podstawa, czyli kwota przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2024 r., wyniosła 8038,41 zł. Zgodnie z brzmieniem art. 1 pkt 5 oraz art. 4 ust. 1 analizowanego projektu ustawy, sędziemu delegowanemu do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie przysługuje dodatek z tytułu delegowania w wysokości 12,5 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, a po upływie sześciu miesięcy delegowania – w wysokości 20 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego (w warunkach roku 2025 dodatek ten wyniesie zatem 1005 zł przez pierwsze 6 miesięcy i 1608 zł w każdym kolejnym miesiącu). Zakładając, że w 2026 r. liczba sędziów delegowanych nie ulegnie zmianie, w roku 2026 dodatek ten – przy uwzględnieniu wskaźnika cen towarów i usług oraz przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej wskazanych na rok 2026 w Wytocznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – październik 2024 r. – wyniesie zatem 1101 zł przez pierwsze 6 miesięcy i 1762 zł w każdym kolejnym miesiącu.											

SKUTKI FINANSOWE

Sądy powszechne

Na 28 listopada 2024 r. delegowanych do sądów równorzędnych jest 8 sędziów, natomiast między sądami różnych instancji, ponadto, jest delegowanych 255 sędziów. Zatem, łącznie na ten dzień, delegowanych między sądami jest 263 sędziów, przy czym:

- 97 sędziów jest delegowanych do innych sądów na czas nieokreślony,
- 37 sędziów delegowanych jest na okres powyżej sześciu miesięcy,
- 129 sędziów delegowanych jest na okres pół roku.

Porównanie kwot stawek dodatków funkcyjnych [w zł]

Obecne stawki miesięczne dodatków – sędziowie delegowani		mnożnik ³
sędzia delegowany do innego sądu równorzędnego – min. wysokość	2010	0,25
<i>połowa przedziału przyjęta do szacunków wynosi 0,375</i>	<i>3014</i>	<i>0,375</i>
sędzia delegowany do innego sądu równorzędnego – maks. wysokość	4019	0,5
Projektowane stawki miesięczne dodatków – sędziowie delegowani		
sędzia delegowany do innego sądu – do 6 miesięcy	1005 (w 2025) i 1101 (w 2026)	0,125
sędzia delegowany do innego sądu – powyżej 6 miesięcy	1608 zł (w 2025) i 1762 zł (w 2026)	0,20

Dla oszacowania skutków finansowych wejścia w życie projektowanych rozwiązań w 2025 r. (skutki całoroczne) przyjęto liczbę 263 sędziów aktualnie delegowanych z założeniem, że 129 delegowanych sędziów będzie pobierać dodatek przysługujący do sześciu miesięcy delegowania, natomiast 134 sędziów – dodatek przysługujący powyżej sześciu miesięcy delegowania.

Roczne skutki finansowe dla części 15 – Sądy powszechne

<i>Delegowanie sędziego</i>	<i>Liczba delegowanych sędziów</i>	<i>Dodatek miesięczny (2025 r.)</i>	<i>Dodatek półroczny/roczny</i>
projektowane stawki dodatków			
<i>do 6 miesięcy</i>	129	129 645 zł	777 870 zł
<i>powyżej 6 miesięcy (liczone x 12)</i>	134	215 472 zł	2 585 664 zł
obecne stawki dodatków			
<i>do sądu równorzędnego /mnożnik 0,375⁴</i>	8	24 112 zł	289 344 zł
<i>Różnica wzrostu wydatków (projektowane – obecne)</i>	-		3 074 190 zł

Przybliżone skutki finansowe wejścia w życie projektowanych rozwiązań dla części 15 budżetu państwa – Sądy powszechne spowodowane koniecznością wypłat dodatków z tytułu delegowania większej niż obecnie liczbie sędziów (aktualnie 8 sędziów, zaś po zmianie przepisów łącznie 263 sędziów – według stanu na dzień 28 listopada 2024 r.) – wyniosłyby w skali 2025 roku ok. 3 074 tys. zł (różnica między projektowanymi skutkami a wydatkami ponoszonymi obecnie na dodatki dla 8 sędziów).

³ wielokrotność podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.), w roku 2024 przedmiotowa podstawa wyniosła 7005,76 zł;

wielokrotność podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.), w roku 2025 przedmiotowa podstawa wyniesie 8038,41 zł; na 2026 r. jako podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego przyjęto 8810,10 zł.

⁴ Na potrzeby obliczeń przyjmuje się, że 8 sędziów aktualnie delegowanych do sądów równorzędnych pobiera dodatki w wysokości połowy wartości przedziału (od 0,25 do 0,5 podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego), czyli 0,375.

W roku 2026 – ponieważ zgodnie z art. 4 ust. 3 projektowanego aktu przepisy ust. 1 i 2 tracą moc po upływie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy – dodatkowe skutki związane z wypłatą ww. dodatków wyniosą 321 936 zł (różnica między wydatkami z 2025 a 2026 r.), natomiast całoroczne skutki ww. dodatków w 2026 r. są szacowane na 3 685 tys. zł.																										
Sądy wojskowe																										
Liczba sędziów sądów wojskowych aktualnie delegowanych do sądów powszechnych i sądów wojskowych na podstawie decyzji Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej na dzień 13 grudnia 2024 r. przedstawia się następująco:																										
– liczba delegacji do sądu wyższej instancji – 0																										
– liczba delegacji do sądów równorzędnych – 9																										
– liczba delegacji do sądów niższej instancji – 1																										
– liczba delegacji powyżej 6 miesięcy – 10																										
– liczba delegacji na czas nieokreślony – 0.																										
<u>Na potrzeby obliczeń przyjmuje się, że wszyscy są delegowani do sądów równorzędnych</u>																										
<table><tr><th colspan="2">Obecne stawki miesięczne dodatków – sędziowie delegowani</th><th>mnożnik⁵</th></tr><tr><td>sędzia delegowany do innego sądu równorzędnego – min. wysokość</td><td>2010</td><td>0,25</td></tr><tr><td><i>połowa przedziału przyjęta do szacunków wynosi 0,375</i></td><td>3014</td><td>0,375</td></tr><tr><td>sędzia delegowany do innego sądu równorzędnego – maks. wysokość</td><td>4019</td><td>0,5</td></tr><tr><th colspan="3">Projektowane stawki miesięczne dodatków – sędziowie delegowani</th></tr><tr><td>sędzia delegowany do innego sądu – powyżej 6 miesięcy</td><td>1608 zł (w 2025) i 1762 zł (w 2026)</td><td>0,20</td></tr></table>			Obecne stawki miesięczne dodatków – sędziowie delegowani		mnożnik ⁵	sędzia delegowany do innego sądu równorzędnego – min. wysokość	2010	0,25	<i>połowa przedziału przyjęta do szacunków wynosi 0,375</i>	3014	0,375	sędzia delegowany do innego sądu równorzędnego – maks. wysokość	4019	0,5	Projektowane stawki miesięczne dodatków – sędziowie delegowani			sędzia delegowany do innego sądu – powyżej 6 miesięcy	1608 zł (w 2025) i 1762 zł (w 2026)	0,20						
Obecne stawki miesięczne dodatków – sędziowie delegowani		mnożnik ⁵																								
sędzia delegowany do innego sądu równorzędnego – min. wysokość	2010	0,25																								
<i>połowa przedziału przyjęta do szacunków wynosi 0,375</i>	3014	0,375																								
sędzia delegowany do innego sądu równorzędnego – maks. wysokość	4019	0,5																								
Projektowane stawki miesięczne dodatków – sędziowie delegowani																										
sędzia delegowany do innego sądu – powyżej 6 miesięcy	1608 zł (w 2025) i 1762 zł (w 2026)	0,20																								
<i>Roczne skutki finansowe dla części 29 – Obrona narodowa</i>																										
<table><tr><th><i>Delegowanie sędziego</i></th><th><i>Liczba delegowanych sędziów</i></th><th><i>Dodatek miesięczny (2025 r.)</i></th><th><i>Dodatek roczny</i></th></tr><tr><td colspan="4">projektowane stawki dodatków</td></tr><tr><td><i>powyżej 6 miesięcy (liczone x 12)</i></td><td>10</td><td>16 080 zł</td><td>192 960 zł</td></tr><tr><td colspan="4">obecne stawki dodatków</td></tr><tr><td><i>do sądu równorzędnego /mnożnik 0,375/⁶</i></td><td>10</td><td>30 140 zł</td><td>361 680 zł</td></tr><tr><td><i>Różnica wzrostu wydatków (projektowane – obecne)</i></td><td>-</td><td></td><td>168 720 zł</td></tr></table>			<i>Delegowanie sędziego</i>	<i>Liczba delegowanych sędziów</i>	<i>Dodatek miesięczny (2025 r.)</i>	<i>Dodatek roczny</i>	projektowane stawki dodatków				<i>powyżej 6 miesięcy (liczone x 12)</i>	10	16 080 zł	192 960 zł	obecne stawki dodatków				<i>do sądu równorzędnego /mnożnik 0,375/⁶</i>	10	30 140 zł	361 680 zł	<i>Różnica wzrostu wydatków (projektowane – obecne)</i>	-		168 720 zł
<i>Delegowanie sędziego</i>	<i>Liczba delegowanych sędziów</i>	<i>Dodatek miesięczny (2025 r.)</i>	<i>Dodatek roczny</i>																							
projektowane stawki dodatków																										
<i>powyżej 6 miesięcy (liczone x 12)</i>	10	16 080 zł	192 960 zł																							
obecne stawki dodatków																										
<i>do sądu równorzędnego /mnożnik 0,375/⁶</i>	10	30 140 zł	361 680 zł																							
<i>Różnica wzrostu wydatków (projektowane – obecne)</i>	-		168 720 zł																							
W roku 2026 – ponieważ zgodnie z art. 4 ust. 3 projektowanego aktu przepisy ust. 1 i 2 tracą moc po upływie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy – dodatkowe całoroczne skutki ww. dodatków są szacowane na ok. 211 tys. zł.																										
<u>Należy wskazać, że wskazane powyżej skutki stanowią prognozę sporządzoną w oparciu o aktualne informacje o liczbie delegowanych sędziów, natomiast liczba delegowanych sędziów może ulegać zmianie, co z kolei może spowodować zarówno wzrost, jak i spadek wskazanych powyżej wydatków.</u>																										

⁵ wielokrotność podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.), w roku 2024 przedmiotowa podstawa wyniosła 7005,76 zł;

wielokrotność podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.), w roku 2025 przedmiotowa podstawa wyniesie 8038,41 zł; na 2026 r. jako podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego przyjęto 8810,10 zł.

⁶ Na potrzeby obliczeń przyjmuje się, że 8 sędziów aktualnie delegowanych do sądów równorzędnych pobiera dodatki w wysokości połowy wartości przedziału (od 0,25 do 0,5 podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego), czyli 0,375.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	2,56	3,08					5,64
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe w szczególności osoby z niepełnosprawnością i starsze	Brak bezpośredniego wpływu. Wejście w życie projektowanych regulacji może wpłynąć na zwiększenie zaufania do wymiaru sprawiedliwości w zakresie czynności orzeczniczych podejmowanych przez sędziów delegowanych wobec zwiększenia poziomu transparentności instytucji delegacji.						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie ustawy nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
Komentarz: Minister Sprawiedliwości będzie zobligowany do dokonania analizy obciążenia pracą sędziów i asesorów sądu (oraz pionu orzeczniczego), do którego miałyby nastąpić delegowanie, na tle innych sądów, w szczególności sąsiednich sądów równorzędnych, biorąc przy tym pod uwagę uwarunkowania dotyczące ich bieżącego funkcjonowania, jak choćby liczbę wolnych etatów sędziowskich czy asesorskich, długotrwałe nieobecności orzeczników czy planowane przejścia w stan spoczynku, mogące przemawiać za potrzebą tymczasowego, kadrowego wzmocnienia albo też wskazujące na niezasadność delegowania. Przy delegowaniu sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie będzie uwzględniany w szczególności okres pełnienia służby sędziowskiej, w tym na zajmowanym stanowisku sędziowskim, doświadczenie w rozpoznawaniu spraw z określonego zakresu, sprawność postępowania w prowadzonych sprawach oraz ocena wpływu delegowania na pracę sądu, w którym sędzia ma miejsce służbowe. Odwwołanie z delegowania do innego sądu będzie wymagało uzasadnienia.								

W Biuletynie Informacji Publicznej Minister Sprawiedliwości będzie ogłaszał o każdym dokonany przez niego delegowaniu sędziego oraz o każdym odwołaniu albo ustąpieniu z delegowania. W ogłoszeniu będą wskazane przyczyny delegowania albo odwołania.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: ochrona praw człowieka	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wpływ na sądy powszechne został szczegółowo omówiony w pkt 2 i 4 OSR.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na charakter projektowanych zmian nie planuje się przeprowadzenia ewaluacji projektu. Projektowana ustawa ma na celu wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19, przez wprowadzenie zmian w zakresie procedury związanej z delegowaniem oraz zmianę zasad przyznawania dodatków do wynagrodzenia z tytułu delegowania.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

RAPORT Z KONSULTACJI PUBLICZNYCH I OPINIOWANIA
PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY – PRAWO O USTROJU SĄDÓW
POWSZECHNYCH ORAZ USTAWY – PRAWO O USTROJU SĄDÓW WOJSKOWYCH
(UC35)

I. Informacje ogólne

Niniejszy dokument stanowi wypełnienie obowiązku określonego w § 51 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806), zgodnie z którym organ wnioskujący sporządza raport z konsultacji obejmujący omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania. Stosownie do postanowień Regulaminu pracy Rady Ministrów projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych (UC35) został udostępniony na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Projekt został też wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

II. Przebieg uzgodnień konsultacji publicznych i opiniowania

- A.** Projekt ustawy został skierowany do konsultacji publicznych pismem z dnia 19 kwietnia 2024 r. z siedmiodniowym dniowym terminem na zgłaszanie uwag. W ramach konsultacji publicznych projekt został przesłany do następujących podmiotów:
1. Stowarzyszenie Sędziów „Themis”,
 2. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”,
 3. Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „Votum”,
 4. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych,
 5. Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
 6. Fundacja im. Stefana Batorego.
- B.** Projekt ustawy został skierowany do opiniowania pismami z dnia 19 kwietnia 2024 r. z siedmiodniowym terminem na zgłaszanie uwag. W ramach opiniowania projekt został przesłany do następujących podmiotów:
1. Sąd Najwyższy,
 2. Naczelny Sąd Administracyjny,
 3. Krajowa Rada Sądownictwa,
 4. Krajowa Rada Radców Prawnych,
 5. Naczelna Rada Adwokacka,
 6. Rzecznik Praw Obywatelskich,
 7. Urząd Ochrony Danych Osobowych,
 8. Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa,
 9. Sąd Apelacyjny w Białymstoku,
 10. Sąd Apelacyjny w Gdańsku,
 11. Sąd Apelacyjny w Katowicach,
 12. Sąd Apelacyjny w Krakowie,
 13. Sąd Apelacyjny w Lublinie,
 14. Sąd Apelacyjny w Łodzi,

15. Sąd Apelacyjny w Poznaniu,
16. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie,
17. Sąd Apelacyjny w Szczecinie,
18. Sąd Apelacyjny w Warszawie,
19. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu,
20. Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie,
21. Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu,
22. Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie.

C. Uwagi do projektu ustawy w ramach konsultacji i opiniowania nadesłały następujące podmioty:

1. Rzecznik Praw Obywatelskich,
2. Rzecznik Praw Dziecka
3. Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku,
4. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie,
5. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie,
6. Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu,
7. Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie,
8. Stowarzyszenie Homokomando,
9. Forum Obywatelskiego Rozwoju.

III. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

Przedstawienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania zostało zawarte w tabeli stanowiącej załącznik do niniejszego raportu.

IV. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia innym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

V. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku.

Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Załącznik

- Tabela uwag do projektu, zgłoszonych w toku konsultacji publicznych i opiniowania.

Tabela uwag zgłoszonych do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych w ramach konsultacji i opiniowania

L.p.	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
1.	Sądy apelacji gdańskiej	Proponowana zmiana przewiduje przyznanie sędziemu delegowanemu do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie dodatek z tytułu delegowania, w wysokości 12,5% podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c, a po upływie sześciu miesięcy delegowania – w wysokości 25% tej podstawy. Wskazano, że niezrozumiała jest obecna sytuacja w wymiarze sprawiedliwości, polegająca na utrzymujących się drastycznych różnicach w obciążeniu sędziów w poszczególnych sądach, ale i w poszczególnych wydziałach jednego sądu. Proponowana zmiana miałaby odciążyć przeciążone wydziały czy sądy poprzez przeniesienie na delegację sędziów z wydziałów i sądów, o mniejszym obciążeniu. Za powyższe sędziom delegowanym przysługiwać miałyby specjalny dodatek. Poparto ideę dodatku dla sędziego delegowanego, który byłby zachętą do delegowania (obecnie brak jest chętnych na delegację do sądów, a w nich do wydziałów przeciążonych), lecz jednocześnie wyrażono przekonanie, że nagradzanie jednych sędziów za pracę w przeciążonych wydziałach, przy braku jakiegokolwiek dodatku pozostałych sędziów już pracujących w przeciążonych wydziałach jest dyskryminujące. Powyższe rozwiązanie prowadziłoby do ogromnej dysproporcji. Sędziowie bowiem orzekający od lat w wydziałach o nadmiernym obciążeniu, otrzymujący wynagrodzenie tożsame z sędziami znacznie mniej obciążonymi obowiązkami, otrzymywaliby nadal wynagrodzenie w obecnej wysokości. Nowi zaś sędziowie delegowani, na podstawie proponowanych przepisów, początkujący w orzekaniu w danym wydziale, otrzymywaliby wynagrodzenie w znacznie wyższej wysokości, „za pracę w trudnych warunkach” i to tylko nowo wylosowanych spraw. Zwrócono uwagę, że na podstawie obecnie obowiązujących przepisów nie ma możliwości przenoszenia spraw z jednego referatu do drugiego. Zatem nowo delegowani sędziowie losowaliby jedynie tzw. świeży wpływ spraw, które do końca, „potrzebują” kilka miesięcy, w związku z koniecznością wymiany pism, wyznaczenia terminu rozprawy art. Sędziowie zaś od lat orzekający w przeciążonym wydziale, nadal orzekaliby na referatach średnio 700 spraw tzw. „starych”, co prawda bez „świeżego” wpływu. Ale przy załatwieniach na poziomie do 15 spraw repertorium „C” miesięcznie, zakończenie spraw z referatu i tak orientacyjnie zajęłoby im około 5 lat, bez nowego wpływu. Odliczając średnio 2 miesiące w roku na urlopy, szkolenia, dni wolne art. W każdym roku załatwienia na poziomie 150 spraw, podzielone przez średni referat 700 spraw. W ocenie zgłaszających uwagę takie rozwiązanie byłoby krzywdzące dla sędziów orzekających od lat w wydziałach przeciążonych.	Uwaga nieuwzględniona. Należy wskazać, odnosząc się do istoty zgłoszonej uwagi, że instytucja delegowania powinna służyć czasowemu wsparciu najbardziej obciążonych sądów, przy czym przewidywany dodatek z tytułu delegowania nie jest świadczeniem mającym kompensować zwiększone obciążenie w owym miejscu pełnienia służby, w sposób regulowany jakimikolwiek wskaźnikami, a w szczególności stanowić rekompensatę za wyrażenie zgody na zmianę miejsca służbowego i podjęcie się wykonywania obowiązków służbowych w innym sądzie, przy uwzględnieniu ograniczonych możliwości zarządzania kadrą sędziowską z uwagi na gwarancje niezawisłości, z którą skorelowany jest zakaz przenoszenia sędziów. Dodatkowo wskazać należy, że delegowany sędzia co do zasady pozostaje zobowiązany do zakończenia spraw prowadzonych w swoim miejscu służbowym, tym samym nawet na początku delegowania nie znajduje się w sytuacji dalece lepszej – w zakresie obciążenia pracą – od sędziów sądu, do którego został delegowany. Należy przy tym potwierdzić, że może dojść do sytuacji, w której sędzia delegowany będzie uzyskiwał wynagrodzenie wyższe, niż sędziowie sądu delegowania, nie będzie to jednak regułą (a przy tym przewiduje się zmniejszenie wysokości dodatku z tytułu delegowania względem obecnie obowiązującego), trudno jednak o inną metodę stworzenia zachęty do wyrażenia zgody na zmianę miejsca pełnienia służby. Jednocześnie problem różnic w obciążeniu sprawami sędziów w różnych sądach przy tożsamych zasadach ich wynagradzania nie jest zagadnieniem rozwiązywanym projektowaną ustawą, a zatem kwestia „dodatków za nadmierne przeciążenie” – niezależnie od oceny dopuszczalności i zasadności

		W proponowanej zmianie wskazano na średnią wielkość referatu sędziego lub asesora sądowego w relacji do wartości tych parametrów w innych sądach. Zatem jeżeli zmiana miałaby spełniać swoją rolę „rekompensaty” za trudne warunki to co najmniej, projekt zmian winien uwzględniać ustalenie średniego referatu w pionach karnych, cywilnych, rodzinnych. Powyżej tej wartości przyznawanie winny być dodatki za nadmierne przeciążenie, które przewiduje proponowany projektu, ale dla wszystkich sędziów pracujących w przeciążonych wydziałach, a nie tylko delegowanych. Przy takim rozwiązaniu wszyscy sędziowie przeciążonych wydziałów, otrzymaliby stosowane dodatki za pracę powyżej ustalonej średniej wydziałowej w Polsce. Podniesiono, że powyższe rozwiązanie być może zmienia dotychczasową błędną praktykę nieuzasadnionego przyznawania etatów sądom mało obciążonym, przy braku wystarczającego dokadrowania sądów i wydziałów o nadmiernym obciążeniu. Konstatując, w sądach w Polsce sędziowie otrzymują tożsame wynagrodzenie przy różnicy obciążenia referatów do kilkuset spraw na referat. Obciążenie to zaś, tak jak wynagrodzenie, co wydaje się zupełnie oczywiste, winno być zaś tożsame.	takiego rozwiązania – nie była i nie jest przedmiotem rozważań projektodawcy.
2.		Generalnie regulacja dotyczy zagadnienia od dawna krytykowanego. Zasadnicza krytyka wynikała jednak nie tyle z obaw o zagrożenie niezawisłości sędziego, co następowała z uwagi na niejasne kryteria delegowania, prowadzące do zmiany w obsadzie sądów wyższej instancji na podstawie reguł znanych mniej lub bardziej formalnemu kręgowi decyzyjnemu. Przy tym faktycznie – wobec roli prezesa sądu/Ministra Sprawiedliwości w tej procedurze, w widoczny sposób możliwy jest do postawienia zarzut niepewności co do niezawisłości tak desygnowanego sędziego, który przy tym – potem w konkursie na urząd sędziego – otrzymuje dodatkowy argument z pracy w nowym miejscu pracy. Zaproponowane zmiany powielają zatem rozwiązania dotychczas krytykowane ze względu na brak cech konkursowych w doborze delegowanego, co powinno cechować procedurę demokratyczną (z odpowiednimi gwarancjami). Powiela się przy tym stałe kryteria promujące osoby potrafiące dobrze umiejscowić się w sądownictwie niezależnie od kompetencji i wkładu pracy, jak i postawy w budowaniu prawidłowych relacji środowiskowych (czyli opartych na wzajemnym szacunku). Głównym przykładem do tezy zdania poprzedzającego jest wskazanie w regulacji, że kryteriami są sprawność postępowania, obciążenie orzecznicze. Oznacza to, że sędzia będący beneficjentem dobrej etatyzacji (i innych warunków pracy) ma szansę na rozwój zawodowy, a sędzia ciężko pracujący – zostaje dodatkowo zdegradowany brakiem konkurencyjności w omawianej procedurze. Sytuacja taka jest oczywistym przejawem dyskryminacji.	Uwaga nieuwzględniona. Intencją projektodawcy nie było stworzenie instytucji swego rodzaju procedury konkursowej w przypadku zaistnienia potrzeby delegowania. To nie chęć sędziego do zmiany miejsca pełnienia służby, którą mógłby wyrazić w ramach zgłoszenia zainteresowania ogłoszeniem o potrzebie delegowania sędziów winna być determinująca (choć oczywiście pozostaje niezbędna dla dojścia delegowania do skutku), a ocena poczyniona z poziomu Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie diagnozy, w których sądach, przy uwzględnieniu wszystkich istotnych okoliczności (obciążenie sprawami, poziom etatyzacji, przewidywane zwolnienia etatów sędziowskich, etc.) możliwe jest uszczuplenie zasoby kadrowego poprzez delegowanie sędziego, winna być kluczowa dla efektywnego wykorzystywania instytucji delegowania, w powiązaniu z następczym wyborem najbardziej odpowiedniego kandydata. Wskazanie, że: <i>sędzia będący beneficjentem dobrej etatyzacji (i innych warunków pracy) ma szansę na rozwój zawodowy, a sędzia ciężko pracujący – zostaje dodatkowo zdegradowany brakiem konkurencyjności w omawianej procedurze. Sytuacja taka jest oczywistym przejawem dyskryminacji</i> zdaje się być wyrazem innego postrzegania delegowania do wykonywania czynności orzeczniczych, niż postrzeganie projektodawcy. Instytucja delegowania nie ma służyć <i>rozwojowi zawodowemu sędziego</i>

			rozumianego jako możliwość podnoszenia kwalifikacji i szans na awans do sądu wyższego rzędu, a interesowi wymiaru sprawiedliwości poprzez czasowe, doraźnie zaspokajanie potrzeb etatowych sądów tego wymagających. Trudno zatem oczekiwać, by sędzia <i>ciężko pracujący</i> (jak należy wnosić po treści uwagi, w wydziale znacząco obciążonym pracą) był brany pod uwagę do ewentualnego delegowania, gdyby miało to spowodować istotne pogorszenie wyników pracy sądu jego miejsca służbowego.
3.	Sądy apelacji krakowskiej	Projekt powinien przewidywać również czytelną procedurę delegowania, tj. obwieszczenie o zamiarze delegowania w BIP (a nie tylko o już dokonanym delegowaniu) wraz z terminem zgłaszania kandydatów. W innym wypadku zachodzić będzie ryzyko dokonywania delegacji bez informowania sędziów orzekających w danym wydziale o tym, że delegacja taka w ogóle jest planowana, co uniemożliwi zgłaszanie innych kandydatur i wybór kandydata o najlepszych kwalifikacjach. Samo obwieszczenie o dokonanej delegacji, nawet z uzasadnieniem, będzie narzędziem spóźnionym i niepełnym, jeśli nie będzie mu towarzyszyła informacja o możliwości zgłoszenia swojej kandydatury wraz z kryteriami wyboru, przez co wybór sędziego delegowanego będzie odbywał się nietransparentnie, a dopiero informacja o wyborze będzie miała charakter jawny, co jednak nie przyczyni się realnie do wyboru najlepszego kandydata. Należy podkreślić, że historycznie tego typu zastrzeżenia były podnoszone przez sędziów – co do dokonywania delegacji bez przeprowadzenia czytelnego naboru na to stanowisko, czego skutkiem było wyłonienie kandydata bez informowania kręgu osób zainteresowanych, że w ogóle delegacja jest planowana, co w sposób oczywisty wpływało na krąg osób spośród którego dokonywany był wybór. Jednocześnie delegowanie sędziego ma istotny wpływ na przebieg późniejszego konkursu na stanowisko w sądzie wyższej instancji, będąc swego rodzaju „przedkonkurem” i dając sędziemu delegowanemu zdecydowanie większe szanse w ewentualnym przyszłym konkursie, stąd potrzeba całościowego uregulowania w sposób transparentny jest niezwykle istotna. Odnosząc się do przedstawionego projektu wyrażam stanowisko, iż – co do zasady – podzielam pogląd o konieczności transparentnego informowania sędziów o planowanej delegacji. Tym niemniej przyjęta procedura nie powinna być nadmiernie rozbudowana, prowadząc do zniweczenia celu, jakim jest zapewnienie (w stosunkowo krótkim czasie) wzmocnienia kadrowego sądu, do którego delegacja ma być kierowana.	Uwaga nieuwzględniona. Intencją projektodawcy nie było stworzenie instytucji swego rodzaju procedury konkursowej w przypadku zaistnienia potrzeby delegowania. To nie chęć sędziego do zmiany miejsca pełnienia służby, którą mógłby wyrazić w ramach zgłoszenia zainteresowania ogłoszeniem o potrzebie delegowania sędziów winna być determinująca (choć oczywiście pozostaje niezbędna dla dojścia delegowania do skutku), a ocena poczyniona z poziomu Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie diagnozy, w których sądach, przy uwzględnieniu wszystkich istotnych okoliczności (obciążenie sprawami, poziom etatyzacji, przewidywane zwolnienia etatów sędziowskich, etc.) możliwe jest uszczuplenie zasobu kadrowego poprzez delegowanie sędziego, winna być kluczowa dla efektywnego wykorzystywania instytucji delegowania, w powiązaniu z następczym wyborem najbardziej odpowiedniego kandydata. Zapewnienie jawności postępowania w tym zakresie, wraz z koniecznością uzasadnienia podjętych decyzji, służy zaś poddaniu kontroli sposobu postępowania Ministra Sprawiedliwości. Nie negując, że delegowanie może wpłynąć <i>na przebieg późniejszego konkursu na stanowisko w sądzie wyższej instancji, będąc swego rodzaju „przedkonkurem” i dając sędziemu delegowanemu zdecydowanie większe szanse w ewentualnym przyszłym konkursie</i>, niezależnie od tego, że dotyczy zasadniczo przypadków delegowania do sądu wyższego rzędu, nie zmienia oceny, że przy uwzględnieniu celu delegowania wyrażającego się koniecznością czasowego wsparcia obciążonego sądu sędzią z innego sądu z jak najmnijszym negatywnym skutkiem dla sądu miejsca służbowego delegowanego

			sędziego, nie można postrzegać i kształtować tej instytucji przez pryzmat ułatwienia przyszłego awansu.
4.		Dodatkowe uwagi zgłosił Pan sędzia Paweł Łuczyński – sędzia Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieście w Krakowie. Zgodnie z nimi, w projektowanym art. 1 pkt 2) w zakresie projektowanego art. 77 § 3d powinno być w przykładowym wyliczeniu tam zawartym także dopisanie okresu wykonywania zawodu radcy prawnego i adwokata. Skoro wykonywanie zawodu radcy prawnego/adwokata jest uwzględniane wśród przesłanek wymaganych do powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego, sędziego sądu okręgowego, czy sędziego sądu apelacyjnego, to wykonywanie tych zawodów powinno być także brane pod uwagę przy delegowaniu sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie, tym bardziej, że sędziowie, którzy w przeszłości, gdy wykonywali zawód radcy prawnego czy adwokata najczęściej występowali w sprawach przed sądami, o delegowanie do których ubiegają się, gdy wykonują już zawód sędziego, a zatem mają doświadczenie w występowaniu przed takimi sądami. W drodze dużej analogii, ale jednak warto przywołać wyrok SN z 16.01.2009 r., I PK 103/08, OSNP 2010, nr 15-16, poz. 181, który dotyczył wprawdzie dodatku za długoletnią pracę sędziego, który wykonywał w przeszłości zawód adwokata, lecz wynika z niego idea, aby nie umniejszać praw osób, które zostały sędziami, a w przeszłości wykonywały inny zawód prawniczy, uwzględniany przy powołaniu na stanowisko sędziego. Brak wzmianki w projektowanym brzmieniu art. 77 § 3d wśród zawartego tam wyliczenia – o wykonywaniu zawodu radcy prawnego/adwokata oznacza brak przytoczenia okoliczności, które powinny być istotne przy delegowaniu sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie.	Uwaga nieuwzględniona. Projektodawca wskazał w projektowanym art. 77 § 3d u.s.p., że przy delegowaniu sędziego do pełnienia obowiązków w innym sądzie (a zatem przy wyborze kandydata do delegowania) uwzględnia się wskazane w tym przepisie kryteria (okres pełnienia służby sędziowskiej, w tym na zajmowanym stanowisku sędziowskim, doświadczenie w rozpoznawaniu spraw z określonego zakresu, sprawność postępowania w prowadzonych sprawach oraz ocenę wpływu delegowania na pracę sądu, w którym sędzia ma miejsce służbowe) w szczególności. A zatem nie są to kryteria wyłączne, lecz najistotniejsze z punktu widzenia projektodawcy, jako dotyczące służby sędziowskiej kandydata. Nie wyklucza to możliwości wzięcia pod uwagę także wcześniejszych doświadczeń zawodowych sędziego. Nie wydaje się jednak zasadne dokonywanie porównań projektowanych regulacji z regulacjami dotyczącymi wykonywania zawodu radcy prawnego/adwokata jako przesłankami wymaganymi do powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego, sędziego sądu okręgowego, czy sędziego sądu apelacyjnego. Dotyczy to bowiem co do zasady przypadków osób niebędących sędziami, a ubiegających się o powołanie na stanowisko sędziowskie.
5.	Sądy apelacji warszawskiej	Wskazano, że zmiana usp powinna obejmować również kwestie związane z zasadami wynagrodzenia sędziego z tytułu delegowania, gdyż obecny stan prawny w tym względzie jest niesatysfakcjonujący. Po skreśleniu § 5 art. 77 ustawa przewiduje bowiem tylko jeden przypadek, gdy delegowanie do sądu uprawnia do otrzymania dodatku. Zgodnie z obecnym brzmieniem § 7 art. 77 usp następuje to w przypadku, gdy dochodzi do delegacji sędziego do innego sądu równorzędnego. Pomijany jest natomiast najbardziej oczywisty przypadek, w którym delegacja łączyć się winna ze wzrostem uposażenia, tj. przypadek delegacji do sądu wyższego rzędu. Skoro, co do zasady, delegacja taka łączy się ze zwiększeniem zakresu obowiązków, rozpoznawaniem spraw trudniejszych, co znajduje odzwierciedlenie w tabeli stawek zaszerzegowania sędziów, to pozostawienie sędziego przy uposażeniu właściwym dla sądu, w którym pełni służbę narusza nakaz kształtowania w sposób maksymalnie odzwierciedlający zasadę jednakowego wynagrodzenia za pracę jednakowej wartości (art. 33 ust. 2 Konstytucji) narusza systemowo zasadę równego traktowania w zatrudnieniu. Ponadto z punktu widzenia treści art. 178 ust. 2 Konstytucji i szczególnej	Uwaga nieuwzględniona Uwaga niezrozumiała o tyle, że projektowana ustawa przewiduje przyznanie dodatku z tytułu delegowania – w przeciwieństwie do dotychczasowego stanu prawnego – każdemu delegowanemu sędziemu, bez względu na to, czy delegowanie następuje do sądu niższego rzędu, wyższego rzędu czy też równorzędnego. Wysokość dodatku z tytułu delegowania – po pół roku delegowania wynosząca 25% podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego jest przy tym wyższa, niż różnica między najwyższą stawką możliwą do uzyskania w sądzie rejonowym (okręgowym) a kolejną stawką, możliwą do uzyskania w sądzie

		ochrony wynagrodzeń sędziów, niezrozumiałą systemowo jest sytuacja, w której zasada wyrównywania wynagrodzeń stosownie do zwiększenia nakładu pracy, zachowuje moc w odniesieniu do prokuratorów (art. 108 prawa o prokuraturze), a więc służby, której zasady wynagrodzenia nie podlegają konstytucyjnej ochronie a czerpią swą moc z uzusu wiążącego te zasady z zasadami kształtowania wynagrodzeń sędziowskich, nie obowiązuje natomiast w przypadku sędziów. W świetle tych uwag niezrozumiałą jest również sytuacja, w której dodatek, i to w wysokości dodatku wizytatorskiego, przysługuje wyłącznie w razie delegowania do sądu równorzędnego, przy pominięciu pozostałych szczebli delegacyjnych.	okręgowym (apelacyjnym) a zatem w pełni zasadnie i właściwie współkształtować wynagrodzenie sędziego delegowanego do wykonywania czynności orzeczniczych także w sądzie wyższego rzędu.
6.		Zgłoszono, że trudno zgodzić się z argumentacją proponowanego rozwiązania, w którym dodatek stanowi gratyfikację za delegowanie, uzasadnioną zmianą miejsca i warunków pracy. Zmiana miejsca pracy niekoniecznie łączyć się musi z niedogodnościami, w szczególnym przypadku, gdy prowadzi ona do zmiany miejscowości pełnienia służby – właściwą rekompensatą z tego tytułu są dodatki do wynagrodzenia. Należy zaś założyć, że w zdecydowanej większości przypadków wzmocnienia kadrowe dotyczyć będą sądów okręgowych i apelacyjnych wielkomiejskich, a delegacje następować będą z niższych sądów z okręgów tych sądów.	Uwaga nieuwzględniona Dodatkowe świadczenia przysługujące sędziemu delegowanemu, takie jak nieodpłatne zakwaterowanie, dieta, zwroty kosztów przejazdów czy codziennych dojazdów do nowego miejsca pełnienia służby służą jedynie temu, by delegowany sędzia nie był zmuszony do ponoszenia dodatkowych kosztów w związku z delegowaniem, nie mają zaś waloru świadczeń pozwalających skompensować niedogodność związaną z koniecznością pełnienia służby w innym sądzie. Bez znaczenia pozostaje tu, czy delegowanie będzie następowało z sądu położonego w mniejszej miejscowości do sądu wielkomiejskiego, czy odwrotnie. Dodatek z tytułu delegowania ma stanowić zachętę do zmiany miejsca pełnienia służby i podjęcia jej w miejscu, w którym co do zasady wymagany będzie większy nakład pracy sędziego w ramach czasowego wsparcia danej jednostki.
7.		Skoro delegacja, co do zasady ma służyć wsparciu jednostek znajdujących się w trudniejszej sytuacji kadrowej i organizacyjnej, to wysokość wynagrodzenia powinna ulec zmianie tak, aby stanowić zachętę dla sędziego, który wsparciem ma służyć. Należy jednak dbać o to, by ta forma podstawy wykonywania władzy jurysdykcyjnej nie prowadziła z kolei do naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu oraz równej płacy za pracę tej samej wartości, tym razem na korzyść sędziego delegowanego w relacji do sędziów pełniących służbę w sądzie, do którego nastąpiła delegacja. Należy w tym względzie zauważyć, że docelowy dodatek 0,25 może doprowadzić do sytuacji, w której: - sędziemu sądu okręgowego i sędziemu sądu apelacyjnego, w najniższej stawce zaszeregowania, po delegacji odpowiednio do sądu rejonowego i okręgowego przysługiwać będzie wynagrodzenie określane za pomocą mnożnika przekraczającego wysokością najwyższą stawkę zaszeregowania w tych sądach; - sędziemu sądu rejonowego delegowanemu do innego sądu rejonowego przysługiwać będzie wynagrodzenie wyższe o co najmniej dwie stawki awansowe;	Uwaga nieuwzględniona Dostrzegając sygnalizowane różnice, jakie powstaną w wynagrodzeniach sędziów delegowanych względem innych sędziów orzekających w miejscu delegowania wskazać należy, że w ocenie projektodawcy nie spowoduje to naruszenia zasady równego traktowania mając na względzie, że dodatek jest świadczeniem nakierowanym na zrekompensowanie niedogodności związanej ze zmianą miejsca służbowego sędziego co do zasady na sąd, w którym sędzia będzie bardziej obciążony, niż w swoim miejscu służbowym, i gotowości podjęcia pracy w takim sądzie, do którego wszak nie ma możliwości przeniesienia sędziego bez jego zgody. Dodatkowo delegowanie nie wyłącza konieczności zakończenia spraw prowadzonych w sądzie miejsca służbowego sędziego.

		- sędziemu sądu rejonowego delegowanemu do sądu okręgowego, zaszeregowanemu do trzeciej stawki awansowej przysługiwać będzie wynagrodzenie ponad piątą stawkę awansową, czyli drugą stawkę awansową w tym sądzie. Przy istniejącej siatce stawek awansowych docelowa wysokość proponowanego dodatku może prowadzić do sytuacji naruszających zasadę równego traktowania w wynagrodzeniu i równej płacy za pracę jednakowej wartości.	
8.		Dodanie § 4a do art. 77 usp o treści: „Minister Sprawiedliwości ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej o każdym dokonany przez niego delegowaniu sędziego oraz o każdym odwołaniu albo ustąpieniu z delegowania. W ogłoszeniu wskazuje się przyczyny delegowania albo odwołania.”, wydaje się nieuzasadnione w zakresie wskazywania przyczyn odwołania sędziego z delegacji w BIP. Może to prowadzić do upubliczniania informacji negatywnych na temat sędziego odwołanego z delegacji, co z kolei prowadzić może do stygmatyzacji i naruszenia dobrego jego imienia.	Uwaga nieuwzględniona. Wskazanie przyczyn odwołania z delegowania (nie zaś szczegółowego uzasadnienia, które doręczane będzie wyłącznie zainteresowanemu) jest niezbędne dla zapewnienia transparentności działań Ministra Sprawiedliwości i nie wydaje się, by mogło prowadzić do stygmatyzacji czy naruszenia dobrego imienia sędziego, podobnie jak choćby uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odmawiające przedstawienia Prezydentowi RP kandydatury danego sędziego na stanowisko sędziowskie w sądzie wyższego rzędu.
9.	Sądy okręgu Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu	Problematyka delegowania sędziego wojskowego sądu garnizonowego do pełnienia obowiązków sędziego na obszarze właściwości danego wojskowego sądu okręgowego, o której to możliwości mowa w art. 26 § 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych. Jednoznacznego dookreślenia wymagałaby kwestia tego, czy delegowanie w trybie art. 26 § 2 u.s.w. obejmuje tylko delegację do sądu równorzędnego, czy też delegację do sądu wyższego rzędu; brak też jest możliwości delegowania w tym trybie sędziego wojskowego sądu okręgowego do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie niższego rzędu (zob. art.77 § 8 i 9 u.s.p.).	Uwaga nieuwzględniona. Zagadnienie delegowań dokonywanych przez prezesów sądów nie jest przedmiotem projektowanej nowelizacji realizującej punktowy cel wykonania orzeczenia TSUE.
10.		Pilnego uregulowania wymaga, z uwagi na sytuację geopolityczną w Europie, aby w razie ogłoszenia mobilizacji lub stanu wojny, sędziowie sądów powszechnych, w przypadku powołania do niezawodowej służby wojskowej, (zob.: art.97 u.s.p.), posiadający przydział na czas „W” w w sądach wojskowych – z mocy samej ustawy od razu byli sędziami oddelegowanymi do tych sądów oraz posiadającymi w nich prawo do orzekania. (...)	Uwaga nieuwzględniona. Zagadnienie objęte uwagą nie jest przedmiotem projektowanej nowelizacji realizującej punktowy cel wykonania orzeczenia TSUE.
11.		Celowe jest odstąpienie od określenia dodatku z tytułu delegowania poprzez odwołanie o się do wysokości dodatku funkcyjnego dla wizytatora sądu okręgowego. Jak słusznie wskazano w uzasadnieniu projektu delegowanie do innego sądu nie jest pełnieniem żadnej funkcji. Należy jedynie odnieść się do kwestii wysokości dodatku. Z jednej strony za celowe należy uznać rozszerzenie jego obowiązywania na sędziów delegowanych do sądu wyższego rzędu. Wątpliwości budzi jednak obniżenie wysokości dodatku należnego dla sędziego delegowanego do sądu równorzędnego – w projekcie maksymalna wysokość tego dodatku będzie równa minimalnej wysokości wynikającej z przepisów obecnie obowiązujących. Podkreślić należy, iż delegowanie do sądu wyższego jest naturalnym etapem ewentualnego przyszłego ubiegania się przez takiego sędziego o stanowisko w takim sądzie. Główną motywacją dla takiego sędziego jest zatem chęć rozwoju swojej kariery zawodowej, zaś kwestia uzyskania dodatku ma znaczenie drugoplanowe. Inaczej sytuacja kształtuje się w	Uwaga nieuwzględniona. W ocenie projektodawcy delegowanie nie jest i nie powinno być traktowane jako <i>naturalny etap ewentualnego przyszłego ubiegania się przez takiego sędziego o stanowisko w takim sądzie</i>, delegowanie nie służy bowiem promowaniu wybranych sędziów czy ułatwianiu im kariery zawodowej (co jednak może mieć miejsce przy okazji delegowania) a wyłącznie czasowemu wsparciu danego sądu w nadzwyczajnej sytuacji związanej z jego obciążeniem zadaniami orzecznictwymi. Tak postrzegane delegowanie uzasadnia przyznanie dodatku w każdym przypadku, niezależnie od miejsca delegowania, ustalenie zaś

		przypadku delegowania do sądu równorzędnego, gdzie bodziec w postaci wysokości dodatku ma dużo bardziej istotne znaczenie. Z uwagi na to należy postulować odmienne ukształtowanie wysokości dodatku do sądu równorzędnego poprzez jego określenie jako na zasadach przyjętych w projekcie jednakże w wysokości tożsamej jak w przepisach obecnie obowiązujących. Biorąc pod uwagę ilość sędziów delegowanych do sądów równorzędnych (w projekcie wskazani, że jest to 16 osób) postulowane rozwiązanie nie będzie generowało odczuwalnego obciążenia dla budżetu.	dodatków na tożsamym poziomie niezależnie od miejsca delegowania jest wyrazem stanowiska projektodawcy, że świadczenie to stanowi rekompensatę za gotowość zmiany miejsca pełnienia przez sędziego służby i podjęcia się wyzwań w sądzie wymagającym od sędziego zwiększonego nakładu pracy, niezależnie od tego, czy jest on sądem wyższego rzędu, niższego rzędu czy też równorzędnym.
--	--	---	---

12.	Sądy okręgu Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie	Zasadniczo projekt dokonuje zmian w zakresie delegowania sędziów przez Ministra Sprawiedliwości. Za koniecznością zmiany art. 77 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz.334, zwanej dalej „u.s.p.”) projektodawca wskazuje wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19. Nie ulega wątpliwości, że wskazany wyrok TSUE wskazuje, zasadniczo na wyeliminowanie lub takie zabezpieczanie delegacji dokonywanych przez Ministra Sprawiedliwości, które będą gwarantem nieusuwalności sędziów, a tym samym będą ochroną jego niezawisłości i bezstronności. Z tych względów TSUE stwierdził, że „art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy 2016/343 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego do sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło ono na czas określony, czy na czas nieokreślony”. W tym zakresie nie ma uwag do projektu zmian art. 77 u.s.p. Jednak na uwagę zasługuje teza 83 wyroku, w której Trybunał wskazuje również, że „odwołanie sędziego z delegowania bez jego zgody może spowodować dla niego skutki analogiczne do tych, z którymi wiążą się kary dyscyplinarne, art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE wymaga, aby system regulujący zastosowanie takiego środka był obwarowany wszelkimi gwarancjami koniecznymi do uniknięcia ryzyka wykorzystania takiego systemu do politycznej kontroli treści orzeczeń sądowych, co zakłada w szczególności, że wspomniany środek powinien podlegać zaskarżeniu na drodze sądowej zgodnie z procedurą w pełni gwarantującą prawa zapisane w art. 47 i 48 karty praw podstawowych [wyrok z dnia 6 października 2021 r., W.Ż. (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego - Powołanie), C-487/19, EU:C:2021:798, pkt 115, 118]. Tym samym konsekwencja wskazanego wyroku TSUE powinny być nie tylko proponowane zmiany, ale również projekt powinien przewidywać możliwość zaskarżenia decyzji o odwołaniu z delegacji do sądu.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca nie podziela poglądu, by dla wykonania orzeczenia TSUE niezbędne było wprowadzenie zaskarżalności decyzji o odwołaniu z delegowania. Należy przy tym wskazać, że delegowanie nie jest realizacją prawa sędziego do delegowania i nie służy jego interesom, lecz stanowi narzędzie pozwalające Ministrowi Sprawiedliwości, przy poszanowaniu zasad sędziowskiej niezawisłości, wpływać na etatyzację sądów w zakresie niezbędnego, czasowego wsparcia określonych jednostek sądownictwa. Sędzia delegowany winien zdawać sobie sprawę z celu delegowania i możliwości jego zakończenia w określony ustawą sposób. Przysługuje mu przy tym, jako rekompensata za podjęcie się pracy w innym miejscu, dodatek z tytułu delegowania i świadczenia nakierowane na zapewnienie możliwości pełnienia służby w nowym miejscu. Z tej perspektywy niezasadne pozostaje dopuszczenie wdawania się w spór co do zasadności utrzymania delegowania sędziego w przypadku odmiennej oceny ze strony Ministra Sprawiedliwości, kwestię wpływu odwołania z delegowania na „polityczną kontrolę treści orzeczeń sądowych” wydaje się zaś przesądzać regulacja nakazująca sędziemu delegowanemu zakończenie spraw prowadzonych w miejscu delegowania także po jego zakończeniu,
-----	--	---	--

13.	Uwaga druga. 1. Dotyczy propozycji określania przez Ministra Sprawiedliwości dodatku z tytułu delegacji. O ile propozycja określenia wysokości tego dodatku w sposób niedający Ministrowi Sprawiedliwości możliwości jego indywidualizowania należy ocenić pozytywnie o tyle należy zauważyć, że uwaga ta nie dotyczy sędziów sądów wojskowych, albowiem Minister Sprawiedliwości nie ma uprawnień do określania dodatku za delegację w tych sądach. Stanowisko to oparte jest na treści art. 4 § 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz.U.2022.2250 t.j. dalej u.s.w.), który wskazuje, że działalność sądów wojskowych finansowana jest z wyodrębnionych środków budżetowych Ministerstwa Obrony Narodowej, zaś zgodnie § 2 tego artykułu Minister Obrony Narodowej, jako dysponent części budżetowej, nie jest uprawniony do dokonywania przeniesień, o których mowa w art. 171 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725, 1747, 1768 i 1964), jeżeli powodowałoby to zmniejszenie wydatków w rozdziale klasyfikacji wydatków dotyczących sądów wojskowych. Natomiast zgodnie z § 3 art. 4 u.s.w. organami kierującymi gospodarką finansową sądów wojskowych są prezesi tych sądów. Do 2018 roku nie budziło to żadnej kontrowersji. Praktyka przyznawania dodatku za delegację w sądach wojskowych przez Ministra Sprawiedliwości została bezpodstawnie zainicjowana przez wiceministra rządów PIS - Łukasza Piebiaka, a następnie kontynuowana przez wiceminister Dałkowską i Frydrych. 2. W projekcie ustawy w miejsce dotychczasowego rozwiązania proponuje się dodatek z tytułu delegowania o ściśle określonej wysokości, bez możliwości jej obniżania czy podwyższania w toku delegowania. Projekt przewiduje dodatek w wysokości 12,5% podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, a po upływie sześciu miesięcy delegowania – w wysokości 25% podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, to jest na poziomie do wysokości dolnej granicy obecnego dodatku wizytatora w sądzie okręgowym, bez względu na to, do jakiego rzędu sądu następuje delegowanie. W tym zakresie budzi wątpliwości to rozwiązanie, albowiem w sposób zamierzony dokonuje rozróżnienia delegacji przewidzianej w art. 108 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku prawo o prokuraturze dla prokuratorów od delegacji przewidzianej dla sędziów.	Uwaga nieuwzględniona Pierwsza z uwag opisanych jako „uwaga druga” pozostaje niezrozumiała co do tego, czy i w jaki sposób projektowana zmiana dotycząca sposobu ustalania dodatku z tytułu delegowania miałaby wywoływać wątpliwości w zakresie odpowiedniego stosowania względem sędziów sądów wojskowych. Co do drugiej z uwag, projektodawca nie podziela poglądu o zasadności tożsamej regulacji kwestii wynagrodzeń (czy dodatków) dla sędziów i prokuratorów, niezależnie od tego, że ustawa – Prawo o prokuraturze także podlegać będzie odpowiednim zmianom.
-----	---	--

14.		O ile zmiany proponowane w art. 1 pkt. 1-4) projektu ustawy nie budzą wątpliwości i wydają się być zasadne, o tyle zmiana proponowana w art. 1 pkt 5) projektu (zmieniająca treść art. 77 § 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001r.) z całą pewnością leży poza koniecznością zmian, wynikającą z treści wyroków TSUE (zwłaszcza wyroku z dnia 16.11.2021r. w sprawach połączonych C-748/19 do C-754/19), zaś nowa treść ww. przepisu nie różnicuje rodzajów delegacji (pionowa, pozioma), a wprowadzając do ustawy sztywne ramy dodatków delegacyjnych, pozbawia możliwości elastycznego oddziaływania na wypadek, gdyby wprowadzana zmiana okazała się nie spełniać zakładanych celów (a tak się zapewne stanie, z uwagi na propozycję Ministerstwa, by dodatek delegacyjny maksymalnie wynosił tyle, ile obecnie wynosi jego minimalna wysokość).	Uwaga nieuwzględniona. Należy powtórzyć, że delegowanie służy wyłącznie czasowemu wsparciu danego sądu w nadzwyczajnej sytuacji związanej z jego obciążeniem zadaniami orzeczniczymi. Tak postrzegane delegowanie uzasadnia przyznanie dodatku w każdym przypadku, niezależnie od miejsca delegowania, ustalenie zaś dodatków na tożsamym poziomie niezależnie od miejsca delegowania jest wyrazem stanowiska projektodawcy, że świadczenie to stanowi rekompensatę za gotowość zmiany miejsca pełnienia przez sędziego służby i podjęcia się wyzwań w sądzie wymagającym od sędziego zwiększonego nakładu pracy, niezależnie od tego, czy jest on sądem wyższego rzędu, niższego rzędu czy też równorzędnym. Obniżenie wysokości dodatku z tytułu delegowania (a przy tym jego ustalenie na poziomie określonego wskaźnika, nie zaś „widelkowo”) jest zaś wyrazem kompromisu pomiędzy głosami postulującymi, że był on (i jest nadal, wedle proponowanego rozwiązania) zbyt wysoki przy uwzględnieniu relacji do wynagrodzeń innych sędziów wykonujących pracę w miejscu delegowania jako swym miejscu służbowym, a potrzebą utrzymania zachęty do delegowania do różnych rodzajów sądów wyrażającej się dodatkiem znacząco wyższym – po 6 miesiącach delegowania – aniżeli różnica pomiędzy kolejnymi stawkami awansowymi. Projektodawca nie podziela przy tym poglądu o zasadności tożsamej regulacji kwestii wynagrodzeń (czy dodatków) dla sędziów i prokuratorów, niezależnie od tego, że ustawa – Prawo o prokuraturze także podlegać będzie odpowiednim zmianom.
-----	--	---	--

		W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie sztywnej wysokości dodatku delegacyjnego, przy czym jak już powiedziano, dodatek ten w maksymalnej wysokości będzie wynosił tyle, ile aktualnie wynosi jego minimalna kwota. Już sam ten fakt u potencjalnych sędziów chcących skorzystać z instytucji delegacji będzie działał demotywująco, <u>co już stoi w sprzeczności</u> z założeniami zmiany, które można wyczytać w ministerialnym uzasadnieniu projektu. Z informacji Ministerstwa wynika, iż na dzień 14.03.2024r. do sądów równorzędnych delegowanych jest 16 sędziów. Znaczną część stanowią tu sędziowie sądów wojskowych, którzy wspomagają orzecznictwo powszechne, przy czym jednocześnie orzekają oni w sądach macierzystych. Obecnie wysokość dodatku delegacyjnego uzależniona jest od ilości sesji w sądzie powszechnym, przy czym minimalna wysokość dodatku wynosi 0,25. Wprowadzenie proponowanych zmian w sposób oczywisty zadziała demotywująco, skoro taką samą kwotę dodatku otrzyma sędzia w przypadku delegacji na 1 sesję w miesiącu, jak i ten, który np. wyraził zgodę na 4 sesje w miesiącu w maksymalnie obciążonym Wydziale Karnym Sądu Okręgowego !!! Poza tym zastrzeżenie budzić musi proponowana w projekcie wysokość dodatku delegacyjnego, gdy odniesie się ją np. do wysokości dodatku funkcyjnego sędziego sądu dyscyplinarnego (0,3). Systemowo „to się nie klei”. Propozycja Ministerstwa w zakresie regulacji dotyczącej dodatku delegacyjnego do sądu wyższej instancji (delegacja pionowa) doprowadzi nadto do nierównego traktowania sędziów i prokuratorów znajdujących się w podobnej sytuacji. I znowu Ministerstwo w tym zakresie działa na niekorzyść sędziów, bo prokuratorzy – w podobnej sytuacji - mają zapewnione uprawnienia przewidziane w art. 108 § 1 Prawa o prokuraturze. Dlaczego Ministerstwo chce różnicować obie grupy zawodowe ?	
--	--	---	--

W końcu skąd pomysł dodatku dla sędziów delegowanych do sądów niższych instancji. Ilu jest takich sędziów ? Jeżeli już się na to decydują, to chyba tylko po to, aby objąć stanowisko funkcyjne w sądzie niższej instancji. Propozycję Ministerstwa należy więc czytać tak, że sędziowie delegowani do sądów niższych instancji na stanowiska Prezesów i Zastępców Prezesów oprócz dodatku za funkcje dostaną również – w nagrodę, że zdecydowali się zostać Prezesem, albo jego Zastępcą - dodatek za delegację. **BRAWO ZA POMYSŁ !!!**

No i na koniec. Być może propozycja Ministerstwa jest zawualowaną formą nagradzania **neosędziów**, którzy, „skruszeni”, zdecydowali się na powrót na niższe stanowisko, czytaj zawnieioskowali o delegację do sądu niższego rzędu. Ale w takiej sytuacji zachowują oni przecież uprawnienia do wynagrodzenia przewidzianego na stanowisku w sądzie wyższej instancji. Dostaną więc jeszcze w nagrodę dodatek delegacyjny ? kolejny NONSENS. Ciekaw jestem, jak ten pomysł odbierze obecna opozycja i dziennikarze znający się na temacie. Ministerstwo naraża się na śmieszność.

MOJA PROPOZYCJA ZMIANY

W przypadku delegacji do sądu równorzędnego pozostawienie przepisów w dotychczasowej formie z ewentualnym doprecyzowaniem charakteru dodatku delegacyjnego (nie jest to dodatek funkcyjny, tylko orzecznicy) oraz wskazaniem wprost, kto go przyznaje.

W przypadku delegacji do sądu wyższej instancji wprowadzenie przepisów analogicznych do tych, które są w ustawie – Prawo o Prokuraturze.

Porzucenie pomysłu dodatku delegacyjnego do sądu niższej instancji, bo tego nie mają nawet prokuratorzy.

/

15.	Rzecznik Praw Dziecka	Niniejszym na podstawie art. 10 a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Tekst. Jedn. Dz.U. 292 z 2023 r., zwanej dalej „u.r.p.d.”) zgłaszam propozycje zmian do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych (nr projektu UC 35), których celem jest wprowadzenie podstawy prawnej do delegowania sędziów i kuratorów sądowych do Biura Rzecznika Praw Dziecka. Przedstawione poprawki, wprowadzając wykraczają częściowo poza zakres implementacji wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19, ale są ściśle powiązane funkcjonalnie z przedmiotem nowelizacji i dotyczą w znacznej mierze tych samych jednostek redakcyjnych tekstu ustawy. Delegowanie sędziów do Biura Rzecznika Praw Dziecka pozwoli na uwzględnienie unikalnego doświadczenia i wiedzy orzeczniczej tych osób w ramach spraw indywidualnych, w których Rzecznik Praw Dziecka podejmuje interwencję jak i w ramach wystąpień o charakterze ogólnym. Obecnie w ramach Biura Rzecznika Praw Dziecka prowadzonych jest kilka tysięcy spraw, w ramach których Rzecznik wykonuje uprawnienia przewidziane w art. 10-11 u.r.p.d. Jednocześnie w zespołach merytorycznych prowadzone są prace nad zmianami systemowymi mającymi zwiększyć poziom ochrony praw dziecka. Biuro w ramach czynności korzysta z wiedzy i doświadczenia wieloletnich pracowników Biura z pomocy ekspertów jak i adwokatów i radców prawnych współpracujących z Biurem. Delegowanie sędziego z doświadczeniem w orzekaniu w sprawach rodzinnych bądź karnych pozwoliłoby natomiast w pełniejszy sposób uwzględnić perspektywę orzeczniczą w realizacji zadań wskazanych w art. 3 u.r.p.d. Mając na uwadze powyższe przedstawiam poniżej ewentualne zmiany w przedstawionym projekcie o nr UC 35, które realizowałyby powyższy postulat. (...)	Uwaga nieuwzględniona. Niezależne od tego, że uwaga wykracza poza zakres projektowanej ustawą zmiany, nakierowanej na wykonanie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w ocenie projektodawcy nie znajduje uzasadnienia poszerzanie katalogu instytucji i podmiotów, mogących być miejscem delegowania sędziego, co prowadzi do uszczuplania kadry wymiaru sprawiedliwości realizującej zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Nie jest przekonujące wskazanie, że delegowanie sędziego z doświadczeniem w orzekaniu w sprawach rodzinnych bądź karnych pozwoliłoby natomiast w pełniejszy sposób uwzględnić perspektywę orzeczniczą w realizacji zadań wskazanych w art. 3 u.r.p.d. w kontekście braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych Biura Rzecznika Praw Dziecka odpowiednio wykwalifikowanymi pracownikami, także o doświadczeniu procesowym, czy choćby podejmowanie współpracy z sędziami orzekającymi w sposób umożliwiający korzystanie z ich wiedzy i doświadczeń.
16.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Po pierwsze, projekt ustawy wymaga wprost uzasadnienia decyzji jedynie w odniesieniu do odwołania z delegowania do innego sądu (art. 1 pkt 3 projektu dodający zdanie trzecie do art. 77 § 4 Prawa o ustroju sądów powszechnych¹), natomiast brak jest przepisu wymagającego uzasadnienia decyzji o samym delegowaniu. Tymczasem zgodnie z orzecznictwem TSUE, nie tylko decyzja o zakończeniu delegowania, ale również decyzja dotycząca delegowania sędziego powinna być należycie uzasadniona. Choć można próbować wywodzić wymóg uzasadnienia decyzji o delegowaniu z obowiązku podawania przyczyn delegacji w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 1 pkt 4 projektu dodający § 4a do art. 77 pusp), to jednak nie są to pojęcia tożsame – to pierwsze odnosi się do adresata decyzji, a to drugie do opinii publicznej. Na marginesie warto zauważyć, że nowy art. 77 § 4a pusp nie określa żadnego terminu na ogłoszenie w BIP przyczyn delegacji lub odwołania z delegacji.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa wykonująca wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19 realizuje postanowienia jego sentencji, odnoszące się do wymogu podania do publicznej wiadomości kryteriów delegowania sędziego oraz wymogu uzasadnienia decyzji o odwołaniu z delegowania. Powyższe nie oznacza, że projektodawca lekceważy rozważania Trybunału zawarte w uzasadnieniu wskazanego wyroku. Wydaje się jednak, że brak jest konieczności uzasadniania decyzji o delegowaniu orzeczniczym (motywującego potrzebę wsparcia konkretnego sądu delegowaniem konkretnego sędziego) przy uwzględnieniu, że w takim przypadku nie dochodzi do obawy jakichkolwiek manipulacji czy naruszenia niezależności sądu albo niezawisłości sędziego.

			Projektodawca zdecydował się przy tym na wprowadzenie obowiązku uzasadniania decyzji o odwołaniu sędziego z delegowania wyłącznie w przypadku delegowania do innego sądu zważywszy, że w przypadku innych delegacji nie dochodzi do sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sędziego delegowanego, a zatem – z punktu widzenia ochrony gwarancji niezawisłości sędziowskiej – nie istnieje potrzeba szczegółowego umotywowania sędziemu powodów, jakie legły u podstaw zakończenia delegowania. W zakresie terminu publikacji w BIP ogłoszenia o każdym dokonanym przez Ministra Sprawiedliwości delegowaniu sędziego oraz o każdym odwołaniu albo ustąpieniu z delegowania, jakkolwiek nie wskazano go wprost, w ocenie projektodawcy winno to nastąpić bez nieuzasadnionej zwłoki w celu zapewnienia realizacji funkcji informacyjnej i kontrolnej ogłoszenia.
17.		Po drugie, projekt określa przesłanki delegowania sędziego, natomiast nie określa żadnych przesłanek odwołania z delegacji. Sam wymóg podania uzasadnienia odwołania (nowy art. 77 § 3 pusp) jest ogólnikowy i nie wynikają z niego żadne kryteria oceny zasadności odwołania. W ocenie RPO, projekt nie gwarantuje, że uzasadnienie odwołania będzie „należyte” w rozumieniu przyjętym w orzecznictwie TSUE, a zatem oparte na precyzyjnych i sprawiedliwych przesłankach.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowana ustawa wykonująca wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19 realizuje postanowienia jego sentencji, odnoszące się do wymogu podania do publicznej wiadomości kryteriów delegowania sędziego oraz wymogu uzasadnienia decyzji o odwołaniu z delegowania. Powyższe nie oznacza, że projektodawca lekceważy rozważania Trybunału zawarte w uzasadnieniu wskazanego wyroku. Należy jednak mieć na uwadze, że nie istnieje możliwość kazuistycznego, w szczególności enumeratywnego określenia przesłanek odwołania sędziego z delegowania, albowiem decydujące znaczenie winny mieć w tym zakresie w szczególności uwarunkowania dotyczące funkcjonowania sądu miejsca służbowego i sądu, do którego sędzia został delegowany, czy też kwestie związane z osobistymi czynnikami dotyczącymi sędziego i jego efektywności w miejscu delegowania, co wymaga każdorazowej oceny ad casum. Nie wydaje się zaś zasadne powielanie – na potrzeby regulacji dotyczących odwołania z delegowania – a contrario, przesłanek uzasadniających delegowanie, przy jednoczesnym zobowiązaniu Ministra Sprawiedliwości do wyjaśnienia przyczyn podjętej decyzji tak w

			uzasadnieniu odwołania z delegowania, jak i, w węższym zakresie w ogłaszanej publicznie informacji o zasadniczych przyczynach zakończenia delegacji. Marginalnie godzi się wskazać, że nawet określenie w sposób przykładowy, przy wykorzystaniu klauzul generalnych, dopuszczalnych warunków odwołania z delegowania nie zapobiegłoby – przy założeniu złej woli właściwego organu – możliwości nadużycia tego uprawnienia
--	--	--	--

18.	Po trzecie, samo uregulowanie kryteriów delegowania sędziów nie gwarantuje, że decyzje Ministra Sprawiedliwości będą w istocie rzetelne. Gwarancją rzetelności decyzji byłoby poddanie ich kontroli sądowej. Opiniowany projekt utrzymuje co do istoty dyskrejonalny model delegacji sędziowskich, w ramach którego Minister Sprawiedliwości z urzędu decyduje o delegowaniu konkretnego sędziego do konkretnego sądu. Sędziowie nadal nie będą więc mieli formalnej możliwości zgłoszenia swojej kandydatury do delegacji. Oczywiście mogą oni nieformalnie wystąpić z pismem do Ministra z prośbą o delegowanie do określonego sądu, ale z uwagi na brak regulacji, Minister nie ma obowiązku udzielenia na nie odpowiedzi, a od odmowy delegowania chętnego sędziego do określonego sądu nie można się odwołać. Minister nie ma nawet formalnego obowiązku wydania decyzji odmownej w przypadku wniosku sędziego o delegowanie go do innego sądu. Jak wiadomo z dotychczasowej praktyki, wiąże się z tym ryzyko faworyzowania określonych sędziów przez Ministra Sprawiedliwości przy delegowaniu ich do sądów wyższej instancji, a zarazem pomijania innych sędziów. Pominięcie w przepisach pusp regulacji dotyczącej procedury ubiegania się o delegację oraz ścieżki odwoławczej od decyzji odmownej budzi wątpliwości z punktu widzenia prawa dostępu do służby publicznej (art. 60 Konstytucji RP) oraz zakazu zamykania drogi sądowej (art. 77 ust. 2 Konstytucji RP). Jak słusznie wskazuje się w doktrynie prawa konstytucyjnego, prawo dostępu do służby publicznej odnosi się nie tylko do ubiegania się o przyjęcie do służby w ogóle, ale również do ubiegania się o określone stanowisko w obrębie tej służby. Delegacja do sądu wyższej instancji powinna być zatem dostępna dla wszystkich zainteresowanych sędziów na klarownych i precyzyjnych zasadach, a nie tylko dla sędziów uznaniowo wskazanych przez Ministra Sprawiedliwości. Dlatego też, w ocenie RPO, przepisy powinny przewidywać możliwość delegowania przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek sędziego, a odmowa delegacji sędziego do określonego sądu powinna następować w formie uzasadnionej decyzji z gwarancją możliwości odwołania do sądu. W doktrynie podkreśla się też, że gwarancją realnego charakteru prawa dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach jest to, by kluczowe decyzje personalne w obrębie tej służby były poddane kontroli sądowej: „Brak odpowiednich procedur kontrolnych i odwoławczych może bowiem stanowić istotną przeszkodę w stosowaniu przyjętych reguł, a tym samym narusza konstytucyjny wymóg traktowania starających się o dostęp do służby na jednakowych zasadach”.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt ustawy koncentruje się na wykonaniu sentencji wyroku Trybunału, w ocenie projektodawcy nie jest bowiem ani konieczne, ani uzasadnione czynienie zadość każdemu z zapatrywań Trybunału wyrażonemu w uzasadnieniu wyroku. Ministerstwo Sprawiedliwości stoi przy tym na stanowisku, że nie jest zasadne zapewnienie sędziemu odwołanemu z delegowania drogi sądowej w celu poddania sądowej kontroli decyzji o odwołaniu z delegowania. Odwołanie z delegowania nie powoduje – tak jak wskazywana porównawczo w uzasadnieniu wyroku Trybunału kara dyscyplinarna – zmiany miejsca służbowego sędziego, a jedynie jego powrót do wykonywania obowiązków w miejscu służbowym z miejsca delegowania, co od samego początku delegowania winno stanowić oczywistą perspektywę dla sędziego delegowanego, przy uwzględnieniu celu i charakteru delegowania, instytucji nakierowanej na czasowe wsparcie orzecznicze danego sądu. Delegowanie nie jest formą awansu, dowartościowania sędziego, czy elementem rozwoju jego kariery, lecz realizacją potrzeby wymiaru sprawiedliwości zaspokajaną z udziałem sędziego, który wyraża zgodę na podjęcie się obowiązków orzeczniczych w innym sądzie w zamian za dodatkowe świadczenie w postaci dodatku, ze świadomością, że czas trwania delegowania nie jest zależny od jego woli i chęci, a faktycznych potrzeb sądownictwa. Należy wyraźnie podkreślić, że delegowanie do wykonywania czynności orzeczniczych w innym sądzie nie jest prawem podmiotowym sędziego, a istnienie w porządku prawnym instytucji delegowania nie rodzi po stronie sędziego uprawnienia do domagania się zastosowania względem niego tej instytucji. Delegowanie stanowi narzędzie ze sfery prawa publicznego służące do – realizowanej w interesie ogółu, nie zaś w interesie sędziego – konsensualnej (wymagającej zgody delegowanego), czasowej zmiany miejsca wykonywania przez sędziego obowiązków służbowych, oddziałujące na uprawnienia cywilne sędziego, ale w sposób wtórny, wskutek wyrażenia zgody na publicznoprawny akt delegowania. Przy uwzględnieniu tej, właściwej perspektywy, nie
-----	--	---

			znajduje uzasadnienia dopuszczalność zaskarżania decyzji w przedmiocie odwołania z delegowania, także przy uwzględnieniu, że prowadziłyby ona do znacznego ograniczenia i tak ograniczonego wpływu Ministra Sprawiedliwości na możliwości zarządzania kadrą wymiaru sprawiedliwości. W ocenie projektodawcy delegowanie orzecznicze nie stanowi realizacji prawa dostępu do służby publicznej, nie jest bowiem związane z uzyskaniem jakiegokolwiek nowego stanowiska, a jedynie z czasową zmianą miejsca wykonywania zadań służbowych i – choć nie w każdym przypadku – ich zakresu. Należy ponownie podkreślić, że delegowanie nie jest instytucją nakierowaną na realizację interesu sędziego, o zastosowanie której sędzia miałby móc wnioskować z prawem sądowej kontroli zasadności odmowy, a formą czasowego zapewnienia najbardziej optymalnej obsady kadrowej sądów w szczególnych przypadkach i służyć mają wymiarowi sprawiedliwości.
19.		Po czwarte, opiniowany projekt nie przewiduje żadnej ścieżki odwoławczej od decyzji Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odwołania z delegacji. Tymczasem w wspomnianym wyżej wyroku TSUE wyraźnie stwierdził, że „ponieważ odwołanie sędziego z delegowania bez jego zgody może spowodować dla niego skutki analogiczne do tych, z którymi wiążą się kary dyscyplinarne, art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE wymaga, aby system regulujący zastosowanie takiego środka był obwarowany wszelkimi gwarancjami koniecznymi do uniknięcia ryzyka wykorzystania takiego systemu do politycznej kontroli treści orzeczeń sądowych, co zakłada w szczególności, że wspomniany środek powinien podlegać zaskarżeniu na drodze sądowej zgodnie z procedurą w pełni gwarantującą prawa zapisane w art. 47 i 48 Karty Praw Podstawowych”⁵. Aktualnie decyzje o odwołaniu z delegacji bywają kontestowane przez sędziów w drodze pozwów o ochronę dóbr osobistych oraz wniosków o zabezpieczenie, co trudno jednak uznać za optymalny model ścieżki odwoławczej w przypadku zagadnienia publicznoprawnego.	Uwaga nieuwzględniona Stanowisko projektodawcy zostało wyrażone w odpowiedzi na trzecią uwagę Rzecznika.

20.		Po piąte, opiniowany projekt nie zmienia aktualnego stanu prawnego, w ramach którego możliwe jest delegowanie do sądu wyższej instancji Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, co zdaniem TSUE „może wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niepodatności innych członków rozpatrywanych składów sędziowskich na czynniki zewnętrzne (...), ponieważ członkowie ci mogą obawiać się, że sędzia delegowany będzie brał udział w dotyczących ich postępowaniach dyscyplinarnych”.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca nie podziela poglądu, jakoby istniały uzasadnione wątpliwości co do niepodatności sędziów zasiadających w danym składzie na czynniki zewnętrzne w przypadku, kiedy sędzia delegowany zasiadający w tym samym składzie może być jednocześnie Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych powoływanym przez Ministra Sprawiedliwości. Pogląd, w myśl którego w takim przypadku może dojść do powstania wątpliwości co do niepodatności innych członków takich składów sędziowskich na czynniki zewnętrzne, ponieważ członkowie ci mogą obawiać się, że sędzia delegowany będzie brał udział w dotyczących ich postępowaniach dyscyplinarnych, zdaje się zbyt hipotetyczny, w takim samym bowiem stopniu sędzia niebędący sędzią delegowanym, a orzekający w swym własnym miejscu służbowym, pełniąc funkcję Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych albo jego Zastępcy mógłby wzbudzać obawy innych członków składu, w którym zasiada, że może brać udział w dotyczących ich postępowaniach dyscyplinarnych, czy wręcz je inicjować. Obawy takiej nie sposób wyeliminować, podobnie jak obawy przed zasiadaniem w tym samym składzie z sędzią będącym prezesem sądu czy przewodniczącym wydziału, w którym orzekają pozostali członkowie składu. Konieczność współpracy w składach wieloosobowych z sędziami pełniącymi różne powierzone im funkcje jest okolicznością w pełni naturalną i nie może być odbierana jako mogąca wpływać na niezawisłość i bezstronność innych członków składu orzekającego, czy wywołująca u nich efekt mrozący. Tym samym, w ocenie Ministra Sprawiedliwości nie zachodzi ani potrzeba eliminowania z systemu prawa możliwości występowania takich przypadków, ani nawet potrzeba wyjaśniania tego w uzasadnieniu projektowanej ustawy.
-----	--	---	--

21.		Po szóste, w przekonaniu RPO, ponownego namysłu wymaga kwestia delegowania sędziów do urzędów obsługujących władzę wykonawczą i ustawodawczą, tj. Ministerstwa Sprawiedliwości, Kancelarii Prezydenta RP, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W pierwszej kolejności warto wskazać, że rozwiązanie to rodzi ryzyko wytwarzania się nieformalnych więzów lojalności między sędzią a egzekutywą i legislatywą, które mogą podać w wątpliwość jego niezawisłość. Ponadto, wątpliwości budzi zjawisko sędziów przebywających na wieloletnich delegacjach w urzędach, którzy de facto tracą kontakt z orzekaniem, a zachowują przywileje mające gwarantować im niezawisłość w orzekaniu (jak wyższewynagrodzenie czy stan spoczynku), co kontrastuje ze zwykłymi urzędnikami, którzy w tym samym czasie wykonują podobne obowiązki w danym urzędzie, a nie mają takich przywilejów. Stąd należałoby rozważyć np. wprowadzenie maksymalnego okresu delegacji sędziów do urzędów obsługujących egzekutywę i legislatywę albo całkowite zniesienie tego rodzaju delegacji	Uwaga nieuwzględniona Nie kwestionując zasadności pogłębionej analizy instytucji delegowań pozaorzeczniczych sędziów, zagadnienie to wykracza poza zakres regulacji projektowanej ustawy i zostanie poddane ocenie przy okazji prac nad kompleksową zmianą regulacji dotyczących ustroju sądów.
22.		Po siódme, z punktu widzenia postanowień art. 19 ust. 1 TUE oraz art. 60 Konstytucji RP nie ma powodów do rozróżniania między procedurą delegowania sędziów powszechnych a procedurą delegowania sędziów administracyjnych. Dlatego też analogiczne zmiany do proponowanych powinny również zostać wprowadzone do art. 13 § 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2492 ze zm.). W aktualnym stanie prawnym, Prezes NSA przy podejmowaniu decyzji o delegowaniu sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego nie jest związany żadnymi kryteriami ani wymogiem uzasadnienia.	Uwaga nieuwzględniona Odmienne struktura sądownictwa administracyjnego od sądownictwa powszechnego, a także odmienny status podmiotu władnego do delegowania uzasadniają możliwość istnienia różnic pomiędzy zasadami delegacji orzeczniczych w sądownictwie administracyjnym i sądownictwie powszechnym.
23.	Stowarzyszenie Homokomando	Naszym zdaniem, i z naszego doświadczenia z tą instytucją, delegacje sędziów zawsze były i zawsze będą instytucją naruszającą niezawisłość sędziów, instytucją która może być wykorzystywana do celów politycznych. Głosując w wyborach - głosowaliśmy za pełną praworządnością, a nie tylko za zmianą ekipy mogącej stosować naciski. Postulujemy całkowite skreślenie delegowania sędziów z polskiego porządku prawnego.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca nie podziela poglądu, jakoby delegacje orzecznicze sędziów stanowiły <i>instytucją naruszającą niezawisłość sędziów</i> nie wiadomo bowiem, przy uwzględnieniu zasad i charakteru delegacji oraz wymaganej zgody sędziego na delegowanie, na czym to naruszenie miałoby polegać. Delegowanie nie jest formą awansu, dowartościowania sędziego, czy elementem rozwoju jego kariery, lecz realizacją potrzeby wymiaru sprawiedliwości zaspokajaną z udziałem sędziego, który wyraża zgodę na podjęcie się obowiązków orzeczniczych w innym sądzie w zamian za dodatkowe świadczenie w postaci dodatku, ze świadomością, że czas trwania delegowania nie jest zależny od jego woli i chęci, a faktycznych potrzeb sądownictwa.

24.	Forum Obywatelskiego Rozwoju	Jak wynika z art. 19 ust. 1 akapit pierwszy oraz ust. 3 lit. b Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), TSUE jest jedynym organem uprawnionym do wydawania wiążącej wykładni prawa unijnego. W trybie prejudycjalnym TSUE wyjaśnia i uściśla w miarę potrzeb znaczenie oraz zakres normy prawa unijnego tak, jak powinna ona być rozumiana i stosowana od chwili jej wejścia w życie. Orzeczenie wydane w trybie art. 267 TFUE ma zatem charakter deklaratoryjny. Jego moc wiążąca zależy od mocy przepisów, na których wyrok ten się opiera. Zarówno TSUE, jak i jego wyrok nie ustanawiają jednak żadnych nowych norm. Charakter interpretacji TSUE, podobnie jak cel procedury prejudycjalnej, jakim jest ujednolicenie wykładni prawa Unii, wskazuje, że wyroki te mają skutek erga omnes, zatem wiążą wszelkie organy państwa w zakresie ich kompetencji. Ponadto państwa członkowskie są związane nie tylko sentencją orzeczenia, lecz także jego uzasadnieniem zawierającym rozumowanie składające się ostatecznie z wykładni. W tym kontekście sformułowanie „wykonanie wyroku”, jakim posługuje się projektodawca w uzasadnieniu i w ocenie skutków regulacji, nie jest do końca trafne, gdy chodzi o orzeczenia TSUE wydane w trybie art. 267 TFUE. Termin ten powinien być bowiem zarezerwowany dla wyroków zapadłych w postępowaniu przeciwnaruszeniowym (art. 258 i 259 TFUE), w którym TSUE stwierdza uchybienia po stronie państw członkowskich. To ich następstwem jest zobowiązanie do podjęcia środków zapobiegawczych „wykonanie wyroku” (art. 260 ust. 1 TFUE). Wydaje się więc, że należałoby mówić raczej o dostosowaniu krajowego ustawodawstwa (czy też praktyki sądowej lub administracyjnej) do prawa unijnego w rozumieniu nadanym mu przez TSUE.	Uwaga nieuwzględniona. Projektodawca używa określenia „wykonanie wyroku” nie w znaczeniu formalnym, wynikającym z art. 260 TFUE, lecz w znaczeniu funkcjonalnym, gdyż celem projektowanej ustawy jest takie ukształtowanie stanu prawnego w Polsce, aby w zakresie delegowania sędziów do innych sądów spełniał on standardy wyznaczone przez TSUE. Chodzi więc o odpowiednie dostosowanie prawa polskiego i w ocenie projektodawcy taka intencja nie budzi żadnych wątpliwości, w związku z czym nie zachodzi potrzeba zmian treści uzasadnienia oraz OSR.
25.	Forum Obywatelskiego Rozwoju	Jak wynika z oceny skutków regulacji, projektodawca nie przewiduje jednak rozszerzenia nowych przepisów na sędziów sądów administracyjnych, wskazując na kompletność regulacji w art. 13 § 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (p.u.s.a.). Zgodnie z tym przepisem Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) może delegować, na czas określony, sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego (WSA), za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego w NSA. Z perspektywy wspomnianego orzeczenia TSUE problem dotyczył delegowania sędziów przez Ministra Sprawiedliwości. Tymczasem podobne wątpliwości budzi mechanizm delegowania sędziów przez Prezesa NSA. Niezależnie bowiem od tego, że prezes sądu sam dawać ma rękojmię niezawisłości, decyzja o delegowaniu sędziów sądów administracyjnych do NSA powinna być podejmowana wyłącznie z uzasadnionych i znanych publicznie powodów i mieć na celu zapewnienie należytego sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Do naruszenia wymogów niezawisłości dochodzić może bowiem nie tylko ze strony podmiotów spoza sądownictwa, lecz także wewnątrz wymiaru sprawiedliwości. Stąd ważne jest, by sędziowie byli wolni także od wpływów innych sędziów lub osób pełniących obowiązki administracyjne w sądzie, takich jak prezes sądu. Przywołany przepis p.u.s.a. nie przewiduje jednak jakichkolwiek materialnych kryteriów czy zasad proceduralnych dotyczących delegowania, przyznając Prezesowi NSA szeroki zakres uznania. Biorąc pod uwagę, że delegowanie sędziów do sądu wyższej instancji (a tylko takie możliwe jest w ramach sądownictwa administracyjnego) może mieć istotny wpływ na przebieg kariery zawodowej, jednostki mogą mieć uzasadnione wątpliwości, że	Uwaga nieuwzględniona. Należy mieć na względzie, że odmienna struktura sądownictwa administracyjnego od sądownictwa powszechnego, a także odmienny status podmiotu władnego do delegowania uzasadniają możliwość istnienia różnic pomiędzy zasadami delegacji orzeczniczych w sądownictwie administracyjnym i sądownictwie powszechnym. Nie negując zasadności rozważań zmian regulacji normatywnych dotyczących sądownictwa administracyjnego w zakresie instytucji delegowania, przy uwzględnieniu istoty wykonywanego w ramach ustawy nowelizującej wyroku projektodawca nie zdecydował się na ingerencję w regulacje dotyczące sądownictwa administracyjnego, pozostającego, nota bene, poza zakresem kompetencji Ministra Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości nie podziela przy tym poglądu, jakoby istniały wątpliwości co do niepodatności sędziów zasiadających w danym składzie na czynniki zewnętrzne w przypadku, kiedy sędzia delegowany zasiadający w tym samym składzie

	na decyzję o delegowaniu sędziego WSA może mieć wpływ np. aprobatą Prezesa NSA co do sposobu orzekania. Byłoby to niezgodne z wymogami niezawisłości i bezstronności. Wobec tego wydaje się, że zasady delegowania sędziów sądów administracyjnych powinny być identyczne do tych odnoszących się do sędziów sądów powszechnych i wojskowych – z uwzględnieniem specyfiki sądów administracyjnych i roli Prezesa NSA w wykonywaniu nie-których uprawnień przyznanych Ministrowi Sprawiedliwości na mocy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (p.u.s.p.). Wreszcie, w zakresie sądów powszechnych i wojskowych propozycja będzie miała zastosowanie także do sędziów pełniących funkcje w organach dyscyplinarnych: sędziów sądów dyscyplinarnych przy sądach apelacyjnych i przy wojskowych sądach okręgowych, Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i jego Zastępców, Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych, a także zastępców rzecznika dyscyplinarnego działających przy sądach apelacyjnych i okręgowych. Przypomnieć zaś należy, że już sama perspektywa wszczęcia postępowania dyscyplinarnego może oznaczać wywieranie nacisku na sędziów. Stąd organy dyscyplinarne powinny działać w sposób obiektywny i bezstronny, i w tym celu być chronione przed wszelkimi wpływami zewnętrznymi¹⁴. Jak wskazał TSUE w przytaczanym wyroku, okoliczność, że sędziowie delegowani, pełniący zarazem funkcje w organach dyscyplinarnych, zasiadają w składach orzekających z innymi sędziami, może budzić u tych drugich obawy wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w związku z ich działalnością orzeczniczą. Dodać należy, że delegowanie tych sędziów do sądów wyższej instancji może być odebrane jako wyraz poparcia ministra co do sposobu prowadzenia postępowań dyscyplinarnych lub rozstrzygania spraw przez sądy dyscyplinarne – co zagraża niezależności zarówno tych organów, jak i samych sądów. Obawa ta jest tym bardziej uzasadniona, gdyż to właśnie sam Minister Sprawiedliwości odpowiada za obsadzanie stanowisk w organach dyscyplinarnych. Wobec tego zasadne jest również ustawowe wyłączenie możliwości delegowania sędziów pełniących funkcje w organach dyscyplinarnych. Wydaje się bowiem, że w przypadku tej grupy sędziów stopień odseparowania ich od władzy politycznej powinien być najwyższy, gdyż oceniają oni czyny podejmowane przez sędziów, którzy sami powinni dawać rękojmię niezawisłości. Delegowanie lub odwołanie z delegowania tych sędziów, nawet na podstawie proponowanych przepisów, może nadal wzbudzać wątpliwości co do rzeczywistych motywów stojących za tymi decyzjami. Może ono także wpływać na zdolność delegowanych sędziów do rzetelnego wykonywania powierzonych im zadań w organach dyscyplinarnych. Delegowanie z natury rzeczy wiąże się z większą ilością obowiązków (co zdaje się zauważać projektodawca, proponując odpowiedni dodatek do wynagrodzenia), a zatem istnieje ryzyko osłabienia skuteczności systemu dyscyplinarnego, za który mieliby odpowiadać sędziowie przebywający na delegacji.	może być jednocześnie Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych powoływanym przez Ministra Sprawiedliwości. Pogląd, w myśl którego w takim przypadku może dojść do powstania wątpliwości co do niepodatności innych członków takich składów sędziowskich na czynniki zewnętrzne, ponieważ członkowie ci mogą obawiać się, że sędzia delegowany będzie brał udział w dotyczących ich postępowaniach dyscyplinarnych, zdaje się hipotetyczny, w takim samym bowiem stopniu sędzia niebędący sędzią delegowanym, a orzekający w swym własnym miejscu służbowym, pełniąc funkcję Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych albo jego Zastępcy mógłby wzbudzać obawy innych członków składu, w którym zasiada, że może brać udział w dotyczących ich postępowaniach dyscyplinarnych, czy wręcz je inicjować. Obawy takiej nie sposób wyeliminować, podobnie jak obawy przed zasiadaniem w tym samym składzie z sędzią będącym prezesem sądu czy przewodniczącym wydziału, w którym orzekają pozostali członkowie składu. Konieczność współpracy w składach wieloosobowych z sędziami pełniącymi różne powierzone im funkcje jest okolicznością w pełni naturalną i nie może być odbierana jako mogąca wpływać na niezawisłość i bezstronność innych członków składu orzekającego, czy wywołująca u nich efekt mrozący. Tym samym, w ocenie Ministra Sprawiedliwości nie zachodzi potrzeba eliminowania z systemu prawa możliwości występowania takich przypadków.
--	---	--

26.	Forum Obywatelskiego Rozwoju	W przypadku obu rodzajów kryteriów [delegowania sędziego] projekt posługuje się zwrotem „w szczególności”, co sugeruje, że minister mógłby brać pod uwagę także inne okoliczności niewymienione w ustawie. Jednocześnie propozycja zakłada, że Minister Sprawiedliwości, podejmując decyzję o delegowaniu, miałby jedynie „uwzględnić” kryteria wskazane w projektowanym art. 77 § 3d. Gdy chodzi o procedurę delegowania, propozycja zakłada, że minister ogłaszał będzie w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) informację o każdym dokonanym delegowaniu, jak również odwołaniu albo ustąpieniu z delegowania. W ogłoszeniu tym mają być wskazane przyczyny delegowania albo odwołania z delegowania (art. 77 § 4a). Zarazem akt odwołania z delegowania wymagać będzie uzasadnienia (art. 77 § 4 zdanie trzecie). W tym względzie należy zauważyć, że, w porównaniu do aktualnego brzmienia p.u.s.p., zaproponowane przesłanki delegowania są bardziej szczegółowe i obejmują zasadniczo najistotniejsze kwestie, jakie mogą wiązać się z podjęciem decyzji o delegowaniu. Niemniej, wbrew wykładni prawa Unii zaprezentowanej w ww. wyroku, kryteria te nadal nie pozwalają uniknąć uznaniowości i ryzyka manipulacji. Po pierwsze, chociaż projekt dostatecznie szczegółowo wymienia okoliczności uprawniające do zarządzenia delegowania, to nie są znane poszczególne wartości parametrów dotyczących sytuacji w sądzie, do którego miałyby nastąpić delegowanie (czy też ich zmiana w czasie). Mając na uwadze, że właściwie w każdym sądzie powszechnym liczba wpływających spraw, stopień ich opanowania czy średnia wielkość referatu nie odpowiadają dostępnym zasobom, wymienione kryteria w istocie można będzie zastosować do zdecydowanej większości sądów. Poza przedmiotem tej opinii pozostaje okoliczność, czy Minister Sprawiedliwości jest lub będzie w posiadaniu aktualnych danych uzasadniających podjęcie decyzji o delegowaniu. Chociaż sądy powszechne i wojskowe zobowiązane są do sporządzenia kwartalnych sprawozdań w niektórych sprawach¹⁵, to – biorąc pod uwagę brzmienie proponowanych kryteriów – opinia publiczna nadal może nie być w stanie zweryfikować, czy rzeczywiście zachodziła konieczność delegowania. Aby wykluczyć ryzyko nadużyć, dane statystyczne istotne z punktu widzenia decyzji o delegowaniu powinny być dostępne publicznie, w tym w zagregowanej formie umożliwiającej porównanie wartości danych parametrów w czasie. Ponadto wydaje się, że przed podjęciem decyzji o delegowaniu prezesa sądów, w ramach sprawowania wewnętrznego nadzoru, powinni doprowadzić do optymalnej alokacji kadry sędziowskiej lub asesorskiej, dokonując odpowiednich zmian w podziale czynności, w tym przeniesień do innych wydziałów. Dopiero wtedy minister będzie w stanie rzetelnie uwzględnić ww. mierniki – a w konsekwencji zarządzić delegowanie w oparciu o rzeczywiste i dostatecznie uzasadnione podstawy. Po drugie, przewidziane kryteria odnoszą się do delegowania na czas zarówno określony, jak i nieokreślony. Tymczasem zarówno obecne, jak i projektowane przepisy zakładają swobodę ministra, gdy chodzi o określenie czasu delegowania. Należałoby zatem doprecyzować przesłanki uzasadniające długość delegowania, w tym podjęcie decyzji o delegowaniu na czas nieokreślony. Dodatkowo wydaje się, że Minister Sprawiedliwości powinien móc określić okres delegowania w inny sposób niż tylko przez wskazanie	Uwagi nieuwzględnione Kryteria delegowania sformułowane są w sposób ogólny i jedynie przykładowy w celu uniknięcia sytuacji, gdy nadzwyczajna sytuacja nieujęta w normie prawnej i nieprzewidziana przez projektodawcę mogłaby spowodować brak możliwości delegowania sędziego do danego sądu, pomimo wystąpienia takiej potrzeby. W ocenie Ministra Sprawiedliwości niezbędne jest – w zakresie normowanych zagadnień – posługiwanie się pewnymi klauzulami generalnymi w celu zapewnienia uniwersalności projektowanych przepisów. Nie wszystkie stany faktyczne dają możliwość opisanego w sposób szczegółowy parametrów, których zdiagnozowanie na określonym poziomie uzasadniałoby podjęcie określonych działań. Dość choćby zwrócić uwagę, że określone wskaźniki dotyczące referatu sędziów czy stopnia opanowania spraw mogą ulegać na przestrzeni czasu zmianom w taki sposób, że wprowadzenie do ustawy ścisłych kryteriów delegowań opartych na tych wskaźnikach mogłoby doprowadzić do sytuacji, w której za kilka lat regulacje te stracą swą aktualność i nie będą odpowiadały potrzebom dotyczącym delegowań. Oczywiście projektodawca ma świadomość, że nie jest wykluczone nadużywanie uprawnień wynikających z projektowanych przepisów czy też ich stosowanie w sposób niezgodny z celem, jakim mają służyć. Nie wydaje się jednak, by istniała możliwość takiego ukształtowania systemu delegowań, który z jednej strony dawałaby możliwość elastycznego reagowania Ministrowi Sprawiedliwości, z drugiej zaś zabezpieczał w sposób niebudzący żadnych wątpliwości przed możliwością obiektywnie nieuzasadnionego delegowania. Spostrzeżenie dotyczące konieczności optymalnej alokacji kadry sędziowskiej lub asesorskiej w sądzie jako alternatywy dla instytucji delegowania pozostaje w pełni uzasadnione. Trudno jednak oczekiwać, by na poziomie ustawy szczegółowo normowano relacje pomiędzy czynnościami możliwymi do podjęcia przez prezesa sądu względem uprawnień Ministra Sprawiedliwości dotyczących delegowania. Okoliczność możliwego przeniesienia sędziego do innego wydziału jest i będzie okolicznością braną pod
-----	--	---	--

	liczby miesięcy lub lat czy też daty końcowej; w szczególności delegowanie mogłoby trwać do końca kwartału następującego po kwartale, w którym z informacji statystycznej wynikałoby, że nastąpiła poprawa ww. parametrów lub że doszło do pogorszenia analogicznych wskaźników w macierzystym sądzie. Bez wątpienia wpisywałoby się to w istotę delegowania, jaką jest reakcja na przejściowe problemy w danym sądzie, jak również stanowiło racjonalne uzasadnienie zakończenia delegowania. Po trzecie, propozycja przyznaje ministrowi szeroki zakres uznania, jeżeli chodzi o wyznaczenie konkretnego sędziego, który miałby być delegowany. Przypomnieć zaś należy, że delegowanie następuje przede wszystkim do określonego sądu, a Minister Sprawiedliwości nie ma uprawnień ani do wskazania wydziału, w którym miałby orzekać delegowany sędzia, ani tym bardziej do określenia zakresu jego czynności, gdyż wykraczałoby to poza zakres zewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością sądów. Kwestie te pozostają aktualnie w gestii prezesa danego sądu. Z powyższego wynika, że kryteria określone w projektowanym art. 77 § 3d, odnoszące się do sędziów, nie są do końca adekwatne z punktu widzenia omawianej kompetencji ministra. Modelowo, Minister Sprawiedliwości nie jest bowiem w stanie ustalić czy delegowany sędzia rzeczywiście będzie w stanie wykorzystać doświadczenie w rozpoznawaniu spraw z określonego zakresu – tym bardziej, że zarządzenie delegowania następuje bez wiedzy, a tym bardziej zgody prezesa właściwego sądu (o czym w kolejnym punkcie). Podobnie, nie jest do końca jasne, dlaczego o delegowaniu konkretnego sędziego miałby decydować jego staż orzeczniczy. Zakładając, że projektodawca ma na myśli delegowanie sędziów z większym doświadczeniem na danym stanowisku, nie wydaje się, by kryterium to miało szczególne znaczenie w przypadku delegowania do sądu równorzędnego lub niższego. Z kolei, gdy chodzi o sprawność postępowania, czyli cechę pożądaną z punktu widzenia opanowania spraw, delegowanie nierzadko będzie wpływać negatywnie na sytuację w macierzystym sądzie. Projektodawca powinien zatem ponownie przemyśleć kryteria oceny sędziego, który miałby podlegać delegowaniu. Dodatkowo, wydaje się, że z praktycznego punktu widzenia w pierwszej kolejności do delegowania powinni być rozpatrywani sędziowie orzekający na obszarze okręgu lub apelacji sądu, do którego miałyby nastąpić delegowanie. Ma to szczególne znaczenie z punktu widzenia art. 47b § 4 p.u.s.p., który przewiduje, że zmiana miejsca służbowego czy też delegowanie albo zakończenie delegowania nie stanowią przeszkody do podejmowania czynności w sprawach przydzielonych w dotychczasowym miejscu służbowym albo miejscu pełnienia służby, aż do ich zakończenia. Po czwarte, projekt nie ogranicza ryzyka nadużywania przez ministra instytucji delegowania i traktowania jej jako „nagrody” dla sędziów popierających sposób prowadzenia przez niego polityki w wymiarze sprawiedliwości. Umożliwia on bowiem, podobnie jak obecnie, zarządzenie delegowania w każdym czasie („z dnia na dzień”) oraz bez wiedzy, a tym bardziej zgody prezesów obu zainteresowanych sądów – co miało miejsce za czasów poprzednich ministrów m.in. w przypadku sędziów zajmujących stanowiska w organach dyscyplinarnych. Wobec tego, aby uniknąć zarzutów o stronniczość, informacja o konieczności i czasie delegowania do danego sądu powinna być publikowana odrębnie, po konsultacji z prezesem sądu, do którego miałyby nastąpić	uwagę przez Ministra Sprawiedliwości w toku rozważania ewentualnej zasadności delegowania sędziego. Z tych samych powodów, dla których, w ocenie Ministra Sprawiedliwości, nieuzasadnione pozostaje precyzyjne normowanie przesłanek delegowania czy odwołania z delegowania, nie jest zasadne określanie w akcie delegowania z odniesieniem do skonkretyzowanych danych statystycznych, jako warunkujących automatyczne zakończenie delegacji. Kolejno, jakkolwiek delegowanie następuje do określonego sądu, nie zaś wydziału, oczywiste jest, że stanowi ono w każdym przypadku reakcję na potrzeby wynikające z problemów określonego sądu w danym pionie orzecznictwym (bądź w kilku z nich). Tym samym nawet przy braku dania temu jednoznacznego wyrazu w przepisach ustawy, oczywiście jest, że ocena kandydatów do delegowania dotyczyć będzie ich kwalifikacji w danym pionie orzecznictwym, który wymaga wsparcia w sądzie docelowym. Kryteria wyboru sędziego do delegowania zostały zaś skonstruowane w taki sposób, by dać wyraz temu, że założenie delegowania w celu okresowej pomocy sądowi wymagającemu wsparcia orzecznictwego winno być realizowane przy uwzględnieniu cech sędziego takich jak okres pełnienia służby sędziowskiej, w tym na zajmowanym stanowisku sędziowskim, doświadczenie w rozpoznawaniu spraw z określonego zakresu, sprawność postępowania w prowadzonych sprawach, które to kryteria będą podlegały ocenie także w kontekście rodzaju sądu, do którego ma nastąpić delegowanie (małe doświadczenie orzecznicze nie będzie predysponowało do delegowania do sądu wyższego rzędu, zaś niska sprawność postępowania nie będzie pozytywnym wyznacznikiem delegowania nawet do sądu niższego, gdy celem miałyby być odciążenie szczególnie obciążonej jednostki), ale przy uwzględnieniu wpływu, jaki delegowanie mogłoby wywrzeć na pracę sądu, w którym sędzia ma miejsce służbowe. Kolejno należy powtórzyć, że intencją projektodawcy nie było stworzenie instytucji swego rodzaju rozbudowanej, sformalizowanej procedury w przypadku zaistnienia potrzeby delegowania,
--	--	--

	delegowanie. W kolejnym kroku sędziowie powinni zgłaszać ministrowi zainteresowanie delegowaniem – by wreszcie, po konsultacji z prezesem macierzystego sądu, minister mógł zdecydować o delegowaniu konkretnego sędziego. Ponadto, projektowane przepisy nie określają zakresu informacji o przyczynach delegowania, jakie miałyby być publikowane w BIP, ani obowiązku uzasadnienia zarządzenia o delegowaniu. Z punktu widzenia przejrzystości całej procedury, wydaje się, że uzasadnienie to powinno zawierać precyzyjne informacje pozwalające ustalić zarówno potrzebę delegowania, jak i wybór konkretnego sędziego. W takim przypadku w BIP można by publikować samą treść zarządzenia, względnie wyciąg z uzasadnienia. Po piąte, chociaż odwołanie z delegowania do innego sądu wymagać będzie uzasadnienia, przepisy nadal umożliwiać będą zakończenie delegowania w każdym czasie bez zachowania okresu uprzedzenia – niezależnie od tego, czy nastąpi ono na czas określony, czy nieokreślony. W tym względzie, z punktu widzenia niezawisłości delegowanych sędziów, należałoby wprowadzić kryteria zakończenia delegowania oraz określić okres uprzedzenia. Jest to tym bardziej istotne, że w art. 77 § 4 wskazano taki okres w przypadku delegowania poza sądami. Podobnie, jak w przypadku zarządzenia delegowania, w BIP powinny być publikowane bardziej szczegółowe informacje dotyczące odwołań. Po szóste, wbrew temu, co wynika z komentowanego wyroku TSUE, propozycja w ogóle nie przewiduje kontroli sądowej zarządzenia o odwołaniu z delegowania. Dotychczasowe próby zaskarżenia tych zarządzeń były konsekwentnie odrzucane przez sądy administracyjne¹⁶. Należy przypomnieć, że prawo do kontroli odwołania mieści się w zakresie zastosowania prawa unijnego, a wobec tego mają do niego zastosowanie art. 47 i 48 karty praw podstawowych. W oparciu o te przepisy (mające charakter bezpośrednio skuteczny, podobnie jak art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE¹⁷), odwołany z delegowania sędzia jest uprawniony do wniesienia do sądu krajowego środka zaskarżenia na zarządzenie ministra. Niemniej, ustawodawca nie wskazuje ani sądów, które byłyby właściwe do skontrolowania zarządzenia, ani procedury zaskarżenia czy też skutków uwzględnienia przez sąd odwołania. Utrzymanie tego stanu rzeczy i oczekiwanie od sędziów odwołanych z delegowania samodzielnego poszukiwania ścieżki prawnej do kontroli zarządzenia ministra, a następnie przekonywania sądu, że na podstawie pierwszeństwa prawa Unii powinien on przyjąć dany środek do rozpoznania, powoduje, że taka kontrola jest w istocie iluzoryczna. W związku z tym należy kompleksowo uregulować kwestie dotyczące kontroli sądowej odwołań z delegowania.	obwarowanej konsultacjami, ogłoszeniami, rozpatrywaniem wniosków chętnych do delegowania. Stoi to bowiem w sprzeczności z potrzebą nierzadko szybkiego reagowania na konieczność wzmocnienia kadrowego sądu. Należy przy tym mieć na uwadze, że delegowanie nie stanowi nagrody, czy wyróżnienia a winno być traktowane jako instrument okresowego powierzenia sędziemu obowiązków w innym miejscu pełnienia służby z racji potrzeb wymiaru sprawiedliwości. W ocenie Ministra Sprawiedliwości nie istnieje możliwość kazuistycznego, w szczególności enumeratywnego określenia przesłanek odwołania sędziego z delegowania, albowiem decydujące znaczenie winny mieć w tym zakresie w szczególności uwarunkowania dotyczące funkcjonowania sądu miejsca służbowego i sądu, do którego sędzia został delegowany, czy też kwestie związane z osobistymi czynnikami dotyczącymi sędziego i jego efektywności w miejscu delegowania, co wymaga każdorazowej oceny ad casum. Nie wydaje się zaś zasadne powielanie – na potrzeby regulacji dotyczących odwołania z delegowania – a contrario, przesłanek uzasadniających delegowanie, przy jednoczesnym zobowiązaniu Ministra Sprawiedliwości do wyjaśnienia przyczyn podjętej decyzji tak w uzasadnieniu odwołania z delegowania, jak i, w węższym zakresie, w ogłaszanej publicznie informacji o zasadniczych przyczynach zakończenia delegacji. Marginalnie godzi się wskazać, że nawet określenie w sposób przykładowy, przy wykorzystaniu klauzul generalnych, dopuszczalnych warunków odwołania z delegowania nie zapobiegłoby – przy założeniu złej woli właściwego organu – możliwości nadużycia tego uprawnienia. Minister Sprawiedliwości stoi na stanowisku, że nie jest zasadne zapewnienie sędziemu odwołanemu z delegowania drogi sądowej w celu poddania sądowej kontroli decyzji o odwołaniu z delegowania. Odwołanie z delegowania nie powoduje – tak jak wskazywana porównawczo w uzasadnieniu wyroku Trybunału kara dyscyplinarna – zmiany miejsca służbowego sędziego, a jedynie jego powrót do wykonywania obowiązków w miejscu służbowym
--	--	---

		z miejsca delegowania, co od samego początku delegowania winno stanowić oczywistą perspektywę dla sędziego delegowanego, przy uwzględnieniu celu i charakteru delegowania, czyli instytucji nakierowanej na czasowe wsparcie orzecznicze danego sądu. Delegowanie nie jest formą awansu, dowartościowania sędziego, czy elementem rozwoju jego kariery, lecz realizacją potrzeby wymiaru sprawiedliwości, zaspokajanej z udziałem sędziego, który wyraża zgodę na podjęcie się obowiązków orzeczniczych w innym sądzie w zamian za dodatkowe świadczenie w postaci dodatku, ze świadomością, że czas trwania delegowania nie jest zależny od jego woli i chęci, a faktycznych potrzeb sądownictwa. Należy wyraźnie podkreślić, że delegowanie do wykonywania czynności orzeczniczych w innym sądzie nie jest prawem podmiotowym sędziego, a istnienie w porządku prawnym instytucji delegowania nie rodzi po stronie sędziego uprawnienia do domagania się zastosowania względem niego tej instytucji. Delegowanie stanowi narzędzie ze sfery prawa publicznego służące do – realizowanej w interesie ogółu, nie zaś w interesie sędziego – konsensualnej (wymagającej zgody delegowanego), czasowej zmiany miejsca wykonywania przez sędziego obowiązków służbowych, oddziałujące na uprawnienia cywilne sędziego, ale w sposób wtórny, wskutek wyrażenia zgody na publicznoprawny akt delegowania. Przy uwzględnieniu tej, właściwej perspektywy, nie znajduje uzasadnienia dopuszczalność zaskarżania decyzji w przedmiocie odwołania z delegowania, także przy uwzględnieniu, że prowadziłyby ona do znacznego ograniczenia i tak ograniczonego wpływu Ministra Sprawiedliwości na możliwości zarządzania kadrą wymiaru sprawiedliwości..
--	--	--

27.	Forum Obywatelskiego Rozwoju	Projektodawca stwierdza w art. 3 ust. 1, że delegowanie do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy ma pozostać w mocy. Biorąc jednak pod uwagę skutek <i>ex tunc</i> wykładni prawa Unii, wynikającej z orzeczenia wydanego w trybie prejudycjalnym, należy zauważyć, że proponowany przepis nie będzie w stanie doprowadzić do „uzdrowienia” dotychczasowych delegacji. Chociaż czynności podjęte przez sędziów delegowanych mogą pozostać w mocy, biorąc pod uwagę pewność prawa i powagę rzeczy osądzonej, to ich delegowanie nadal będzie się odbywało na podstawie nieznanych publicznie kryteriów. Rodzi to zagrożenie z punktu widzenia spełniania przez składy orzekające, w których zasiadają sędziowie delegowani na dotychczasowych zasadach, dla prawa podstawowego do rzetelnego procesu przed niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym uprzednio na mocy ustawy. Z tych powodów może to skutkować także brakiem możliwości wystąpienia z odesłaniem prejudycjalnym przez tak ukształtowany skład sądu. Wobec tego projektodawca powinien bardziej szczegółowo uregulować status dotychczasowych delegacji. Z punktu widzenia wyroku TSUE wydaje się, że optymalnym rozwiązaniem powinno być ponowne zarządzenie delegowania – tym razem w oparciu o nowe przepisy, przy jednoczesnym utrzymaniu w mocy czynności podjętych przez sądy, w składzie których zasiadają sędziowie delegowani na dotychczasowych zasadach.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca nie zdecydował się na jakąkolwiek formę normatywnego przesądzenia o weryfikacji delegowań orzeczniczych istniejących w dacie wejścia w życie projektowanej ustawy. Dostrzegając, że może to rodzić <i>zagrożenie z punktu widzenia spełniania przez składy orzekające, w których zasiadają sędziowie delegowani na dotychczasowych zasadach, dla prawa podstawowego do rzetelnego procesu przed niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym uprzednio na mocy ustawy</i>, należy wskazać, że problem ten może znaleźć rozwiązanie w aktywności stron procesu nakierowanych na wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy. Wymaga odnotowania, że z dotychczasowego orzecznictwa TSUE, w tym także wykonywanego wyroku w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19 (pkt 87 i 89) wynika, że okoliczność delegowania sędziego na podstawie dotychczasowych przepisów nie przesądza się sama przez się i w sposób automatyczny o tym, że skład sądu z udziałem takiego sędziego nie spełnia warunku bycia sądem bezstronnym i niezawisłym, lecz jest okolicznością mogącą stanowić podstawę takiego wniosku po dokonaniu oceny konkretnego przypadku. Należy także zauważyć, że Minister Sprawiedliwości już dokonywał przeglądu trwających delegowań sędziów pod kątem ich uzasadnienia potrzebami kadrowymi sądów, skutkującego końceniem delegacji motywowanych innymi względami, i sukcesywna weryfikacja zasadności utrzymywania delegowań będzie kontynuowana, także po wejściu w życie projektowanych przepisów i z uwzględnieniem statuowanych nimi zasad. Zapewnia to ten sam rezultat co postulowana konieczność jednoczesnej oceny zasadności utrzymania wszystkich trwających delegowań i ponowienia wszystkich delegowań, których kontynuowanie jest uzasadnione, przy znacznie mniejszym zaangażowaniu niezbędnych do tego zasobów. Proponowane w uwadze rozwiązanie nie jest niezbędne dla zapewnienia skuteczności wykonywanego wyroku TSUE.
-----	--	--	--

Minister do spraw Unii Europejskiej

Adam Szłapka

DPUE.720.486.2024.MK(JS)(21)
Warszawa, 16 stycznia 2025 r.
Dot. RM-0610-2-25 z 14 stycznia 2025 r.

Pani Joanna Knapieńska
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej *projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych*, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia

Ignacy Niemczycki
Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan Adam Bodnar
Minister Sprawiedliwości